

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

1914. év, február 1.

II. FÜZET.

LIII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évi díj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek téra stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják a erdőgazdaság összes ágának művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közlő érdeklő s azzal mintegy rokon kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi (16. old.) eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel, 48–64 K, ha az átdolgozást igényel avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 32–48 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 24–32 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség évnegyedenként küldi meg.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félívekre s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint amilyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvéteni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítása 30 példánynál 3 K 60 fill., 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többbe kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest. V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐ. Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti és vadászati altisztek részére. Szerkeszti *Balogh Ernő* m. kir. erdőtanácsos. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 1 évre 4 K.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1914. ÉVI (33.) ÉVFOLYAMA. Ára tagoknak 2 K, másoknak 3 K. Legcélsebb 2 K 45 f, illetőleg 3 K 45 f előzetes beklüldésével rendelni, mely esetben bérmentve szállítatik.

AZ ERDŐÖR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEI ÉS FELELETEKBEI. Irta: *Bedő Albert*. IX. kiadás, 1912. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beklüldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: *Bölcsházai Belházy Emil*. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: *Fekete Lajos és Mágocsi-Dietz Sándor*. I. kötet: Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 18 K.

1914. JANUÁR 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LIII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

2. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek. ☞

(Telefon: 37—22.)

A bécsi erdő (Wienerwald).

Az ausztriai tanulmányut alkalmával kiadott utikalauz nyomán ismerteti:

Borsiczky Ottó.

A Liesing és Triesting folyók között elterülő területet már II. Henrik, II. Konrád, III. és IV. Henrik német császárok használatra a Babenberg-családból származó osztrák uralkodónak engedik át, IV. Henrik pedig az 1002. év november hó 1-én kelt adománylevéllel végleg I. Henrik babenbergi örgrófnak adományozza azt a területet, melyet ma „Wienerwald” elnevezés alatt ismerünk.

Az idők folyamán ez a terület, illetve annak egyes részei gyakran cserélnek gazdát a ajándékozás útján nagy kiterjedésű birtokrészek mennek át mások tulajdonába, vétel útján pedig a terület némileg kiegészítést is nyer. Így 1136-ban a heiligenkreuzi cisztercita-kolostor s ugyanakkor a klosterneuburgi apátság lesz alapítva s kap nagyobb területeket. 1158-ban pedig a bécsi skót apátság steyerországi Szent Péter kolostora részére hasíttatik ki Dornbach közelében nagyobb birtokrész.

1246-ban az utolsó Babenberg halálával II. Ottokár cseh király

birtokába kerül egyéb területekkel a Wienerwald is, sőt az elhunyt uralkodó neje — bizonyára kényszerítő körülmények hatása alatt — meidlingi birtokát is átengedi Ottokárnak s lemond az összes ausztriai Babenberg-birtokokról.

II. Ottokár volt az első, ki a birtok területének megállapítása végett lépéseket tett s ki a birtokba betolakodó szomszédoktól visszavette az elfoglalt részeket.

1267-ben és 1278-ban Habsburgi Rudolf császár elveszi Ottokártól a birtokot s fiainak, Albertnek és Rudolfnak ajándékozza azt. Így került azután a Wienerwald az uralkodó Habsburg-család birtokába.

Ebben az időben ismét több egyházi szervezet és alapítvány, többek között a mauerbachi karthausiak kapnak nagyobb területet, de a Wienerwald vétel útján nagyobbodik is. 1333-ban II. Albrecht és Ottó a Walsee-családtól megveszi a purkersdorfi várat és erődöt a hozzátartozó uradalommal együtt 1000, IV. Rudolf 1361-ben pedig a St.-Veitht uradalmat 1400 font bécsi pfennigért vásárolják meg.

Az uralkodók tulajdonát képezett Wienerwald mindenkoron mint önálló birtoktest házilagosan vagy adományképen kezeltetett. Az uralkodók székhelyeinek Bécsnek, Laxemburnak és Wienerneustadtnak közelsége miatt főleg a vadászat volt az, melynek szolgálatában állott e terület, de daczára ennek, az erdészeti és vadászati kezelés itt már igen régen el voltak egymástól különítve.

A kezelés rendszeresítésére a Wienerwaldban már a középkorban is törekedtek, így III. Frigyes császár 1457-ben rendeletet ad ki, mely a kezelő közegeket utasítja, hogy a vadászatra különös gondot fordítsanak s megtiltja, hogy az erdőségek irtva és pusztítva legyenek.

Érdemes a megemlítésre III. Frigyes császárnak 1460-ból való azon rendelete is, melyben a Wienerwald haszonélvezetét, az ottani erdőhivatal és az ahhoz tartozó összes személyzet feletti rendelkezési jogot, a purkersdorfi kastélyt és minden egyéb tartozékát nejeinek, Leonorának engedi át. E haszonélvezeti jog azonban nem volt tartós, mert már 1462-ben a császár öccse, VI. Albrecht főherceg 8 évre 4 ezer magyar vagy arany forintért kieroszakolta bátyjától a császárnénak adományozott összes jogokat. Közvetlen halála előtt

1493-ban a császár a Wienerwaldot Laszla Pragernek, Karinthia örökös marschalljának adja bérbe 800 font pfennigért. Ezen bérletet azután Miksa császár szünteti meg 1512-ben.

Miksa császár 1511-ben és 1512-ben adatokat gyűjt a birtok kiterjedésének megállapítására és szabályozza egyrészt a hatóságok és birtokosoknak jobbágyaikkal szemben fennálló, másrészt ezeknek a Wienerwald iránt támasztott jogát. A gyűjtött adatok ugynevezett erdőkönyvbe lettek bevezetve, melyet a császár 1512-ben jóváhagyott.

Ezen erdőkönyvbe foglalt adatok egy része a kezelési és jogviszonyok fejlődésére és megállapítására később is mértékadó kihatással volt.

Ilyen volt például az ugynevezett negyedpfennigjog, mely szerint minden birtokosnak, kinek birtoka a Wienerwald körzetében feküdt — tekintet nélkül arra, vajjon ezek a birtokok ajándékozás, vagy zálogjogilag szereztettek-e meg — a faeladásból befolyó jövedelem egynegyed részét az uralkodó illetve a Wienerwald haszonélvezőjének pénztárába kellett befizetnie. Az ez irányú ellenőrzés és felügyelet az erdőszemélyzet kötelessége volt.

Ugyancsak ezen erdőkönyvben van megörökítve a birtokosnak azon joga is — mi azután állandó békétlenkedés és viszálynak volt a szülőanyja —, hogy kádár- és bognárfaszükségletét a magánbirtokosok erdejéből szerezhetette be.

Miksa császár halála után a Wienerwaldban sok visszaélés kapott lábra, úgy hogy I. Ferdinánd császár 1522-ben indítatva érezte magát arra, hogy az erdőkezelést ujlag szabályozza. 1522-ben határjárást rendel el, mi azonban a törökök beözönlése miatt elmaradt.

1530-ban I. Ferdinánd Hadersdorf és Weidlingau községeket az akkori erdőmesternek, Pitti-nek adja el, ki kötelezte magát, hogy ezekben a törökök által szétdult helységekben üveghutákat állít fel. 1539-ben a császár vissza akarta váltani Pitti-től a birtokot, de ez ennek tulzott követelése miatt nem sikerült s így csak 1551-ben került vissza a birtok császári kézre, midőn a szerződés Pitti bekövetkezett halálával megszűnt.

A bérlet ideje alatt sok visszaélés honosodott meg s vált ugyszólván joggá, úgy hogy 1522-ben a császár újra határjárást

s a birtok jogi viszonyainak megállapítását rendeli el. Az elrendelt munka ugyan meg lett kezdve, de befejezéshez nem jutott, úgy hogy 1560-ban újabb császári patens szorgalmazta a megkezdett munka befejezését, mit azonban a császár időközben bekövetkezett halála miatt már nem érhetett meg.

I. Ferdinánd uralkodása alatt a Wienerwald az Auhof birtok megvétele által nagyobbodott és csere útján is czélszerűen kiégszítettett.

Különös figyelmet fordított az erdőkezelésre Ferdinánd császár fia, I. Miksa császár, ki még a gazdálkodás részleteit is figyelmébe méltatta. A császár szenvedélyes vadász s így gyakran volt alkalma a folyó gazdálkodást személyesen megfigyelni. Többnyire sajátkezüleg aláírt rendeletei után következtetve, nagy hozzáértéssel és szeretettel foglalkozott erdőgazdasági kérdésekkel s a Wienerwald tulajdonjogának megőrzése végett 1565-ben az atyja által már elrendelt határjárást újra szorgalmazta.

A kiküldött bizottság munkálata azonban csak igen lassan haladt előre, úgy hogy 1572-ben a határok megállapítása még mindig nem volt befejezve, mi a császárt ismételten szigorú és fenyegető rendeletek kibocsátására bírja. Végre a bizottság 1573-ban elvégezte a reá bízott munkát s eljárásának eredményét erdőkönyvbe foglalta.

A bizottság az egész Wienerwald határát rendbehozta, eljárásának folyamán azonban igen sok nehézség is tornyosult útjában, melyeknek elhárítására a kellő lépések ugyan megtétettek, de a teljes rendezés még több évig elodáztatott. Az 1512-iki erdőkönyv több oly jogot állapít meg, melynek foganatosítása élénk tiltakozásra és sok kellemetlenségre adott alkalmat. Nevezetesen az erdőhivatal azon jogának, hogy az összes erdei kihágások birságának kiszabására egyedül ő hivatott, érvényre juttatása s a már említett negyedpfennigjognak s a magánbirtokosokat terhelő bognár- és kádárfaszolgálmánynak újra való életbeléptetése körül nagy nehézségek merültek fel.

A Wienerwald körzetéhez tartozó plébániák, községek, kolostorok, püspökségek és egyéb magánbirtokosok élénk tiltakozása következtében a kiküldött bizottság, daczára annak, hogy munkáját befejezte, működését teljesen mégsem szüntethette meg.

II. Rudolf uralkodásának vége felé a Wienerwald a mostoha gyermek sorsára jutott, mi azután újabb visszaéléseket szült s különösen a negyedpfennigjogból származó jövedelem annyira megcsappant, hogy II. Ferdinánd, Miksa és Rudolf császárok patenseire való hivatkozással, az érdekelteket kötelességük teljesítésére kénytelen felhívni és újabb rendeleteket ad ki a feledésbe menő jogok felélesztésére és biztosítására. Ugyancsak Ferdinánd császár újabb erdőbejárást és az erdők berendezését is elrendeli. Ezen erdőbejárás azonban különösebb eredményt nem szült, úgy hogy I. Lipót újabb és részletesebb intézkedések megtételére határozza el magát s újabb bizottságot küld ki.

A bizottság vezetésével Abele v. Lilienberg udvari kamarai tanácsos bízott meg, ki a mellérendelt Otting gróf fővadász-mester, Rascher udvari kamarás tanácsos, Greimb számtanácsos és Stein viz- és hidépítészeti tanácsossal együtt megkezdte működését.

A bizottság munkálatait az 1573-ban készített erdőkönyv alapján 1674-ben újabb határjárással kezdte meg és 1578-ban fejezi ki. A munka folyamán 448 határkö lett felállítva, mi 1170:45 forint költséggel volt egybekötve. A bizottság eljárásának eredménye egy különös gonddal felfektetett emlékkönyvbe foglaltatott, mely kitűnő állapotban az udvari levéltárban még ma is megvan.

A bizottság működése a határ megállapításával befejezést még nem nyert, hanem a legnagyobb körültekintéssel és erélylyel a Wienerwald összes birtok- és jogi viszonyait is felölelte. Az eljárás eredményéről fölfektetett emlékkönyvet I. Lipót császár felülvizsgálás végett átadta egy választmánynak, mely báró Abele udvari kamarás elnökön kívül, gróf Pötting, Breuner, Trautmannsdorf és Wratislaw földbirtokosokból állott, kik azután 1681-ben részletesen beszámolnak a felülvizsgálás eredményéről.

Lipót császár egyszersmind a negyedpfeningjogra vonatkozó utasítást is adott ki s a Wienerwaldban az usztatási jogot is szabályozta.

Ebben az időben rendezték be a Triesting és Tulln patakokat usztatásra és gerebet építenek Minkendorfnál és Purkersdorfnál.

I. Lipót császár által az erdők kezelésére kiadott utasítások

soká életben maradtak, csak VI. Károly idejében 1718-ban lettek azután ezek a változott viszonyokra való tekintetből módosítva és szakszerű utasításokkal kibővítvé. Ezen utasítás többek között az erdő- és fővadászmesteri hivatal közötti viszonyt is szabályozza.

1720. évben az 1718. évi gazdasági berendezések kiegészítésére a Wienerwald állományainak a tartamos használat érdekében való fatömegbecslése is megejtetik.

Az egykori becslés az usztatás részére évi 30.000, tengelyen való szállításra pedig 28.000, összesen tehát 58.000 erdei öl (30 hüvelyk hosszú hasábok) fahozamot állapít meg. Ennek a becslésnek alapján állapították meg a kihasználandó fatömeget egészen 1792-ig.

Mária Terézia 1755-ben a purkersdorfi uradalmat, illetve az egész Wienerwaldot az állam tulajdonába adta.

II. József mindjárt uralkodásának kezdetén takarékosági szempontból apasztja az erdőszemélyzetet és elrendeli, hogy úgy az erdő-, mint vadászati szolgálat egyesíttessék s a hivatal székhelyét 1782-ben Purkersdorfra helyezi át.

1788-ban a fővadászmesteri hivatallal egyesített alsóausztriai erdőhivatal vezetésével gróf Hardegg-Glatz lesz megbízva s félreértések elkerülése végett 1789-ben el lesz rendelve, hogy a fővadászmester a fahasználatra vonatkozó előirányzatokat és az esetleges eladásra kerülő erdőrészeket kimutatását legfelsőbb jóváhagyás végett az udvari kamaránál bemutatni tartozik.

Az erdőhivatal székhelyét ebben az időben Purkersdorfról ismét Bécsbe helyezték át s egyszersmind az erdők befejezetlenül maradt felmérése, becslése és berendezése s a határok végleges megállapítása is befejezést nyer.

Az újabban megejtett becslések alapján 1793-ban az évi hozadék 31.000 öl tengelyen szállítandó és 21.000 öl usztatandó, összesen tehát 52.000 öl fában állapítatik meg.

II. József alatt a cs. k. Wienerwald főleg azoknak a birtokrészeknek visszavételével, melyeket az elődök egyházi rendeknek adományoztak, megnagyobbodik. A birtokvétel és csere után való kiegészítése azután még Ferencz császár uralkodása alatt is folytatva lesz. Ekkor és ily módon csatoltattak vissza a skót zárdá, a bécsi polgári kórház, a bösendorfi és maueri uradalmak is.

A XIX. század elején, midőn az erdők nemzetgazdasági fontosságának tudatára ébredtek, érezhetővé vált annak szükségessége is, hogy az erdőket nemcsak empirikusan, de tudományosan képzett erdőtisztekkel kezeltessek. Ezen kíváncsolomnak eleget teendő, az akkori cs. kir. főerdőhivatal kebelében Purkersdorfbán egy éves erdészeti tanfolyamot állítottak fel, mely a Wienerwald és az állami szolgálat részére volt hivatva erdőgyakornokokat kiképezni. A tanfolyamon a főerdőhivatal főnöke és annak hivatalnokai adtak elő. 1805—1811-ig Schmidt János, Winkler György működtek ott egészen 1813-ig, a máriabrunni erdészeti nyilvános tanintézet felállításáig.

A Wienerwald kezelése ekkor még mindig az egyesített főudvar-, fővadászmeisteri és alsóausztriai erdőhivatal hatáskörébe tartozik egész az 1849. év márczius 20-ig, midőn az állami birtoknak a magán császári birtokoktól való elkülönítése megtörtént s a Wienerwald, mint állami tulajdon az akkori cs. kir. földmívelés és bányaugyi minisztérium hatáskörébe utaltatott.

A kezelést ekkor ezen minisztérium fenhatósága alá tartozó alsóausztriai erdőhivatal, az ötvenes évek elején pedig az akkor szervezett alsóausztriai erdőigazgatóság, később 1862-ben a pénzügyminisztérium hatáskörébe való utalás és a megnevezett erdőhivatal egyidejű megszüntetése után az alsóausztriai pénzügyigazgatóság, illetve az ahhoz beosztott erdő- és jószágkülönítmény gyakorolta. Végre az összes állami erdőkezelés 1873-ban történt szervezése után a földmívelésügyi minisztérium fenhatósága alá tartozó önálló erdőhatóság a bécsi cs. kir. erdő- és jószágigazgatóság lett megbizva a Wienerwald kezelésével.

Annak idején a Wienerwald 15 erdőgazdaságra oszlott, melyek 1891-ben 11-re apasztattak.

Az Alpok nyulványain elterülő s északról és keletről a Duna-folyam, délről a Hölsen és Tristing, nyugatról pedig a Traisen patakok által határolt Wienerwald mai kiterjedése 2190 km^2 , melyből 1170 km^2 középhegység a többi dombvidék. Ezen területből 28.452 *ha* állami birtok, melyből 26.955 *ha* erdő.

*

Mielőtt a Wienerwald kezelése a cs. kir. földmívelésügyi minisztérium hatáskörébe utaltatott volna, az itteni erdőségek főleg

a tűzifahasználat célját szolgálták; az elegyetlen vagy kevésbé elegyes bükkfaállományok a természetes felujulás érdekében fokozatos felújító vágásmód mellett használtattak ki. E használati mód mellett a főfigyelem arra fordított, hogy a végvágás beállítása előtt a lehetőség szerint teljes sűrűségű fiatal állomány népesítse be a vágások területét. Ezen használati mód mellett sok és kiterjedt hézagos állomány keletkezett, melyekben a jól, vagy kevésbé jól záródott fiatalos a késlekedő felszabadító vágások következtében soká elnyomás alatt állott és a bükk tért foglalt. Ehhez járult még, hogy tisztítóvágások egyáltalában nem, áterdölések pedig csak az állományok idősebb korában lettek foganatosítva; a használat alá vont nagykiterjedésű területek pedig az erdőségek területi beosztásának felületes volta miatt nehezen voltak áttekinthetők.

Mi sem természetesebb tehát, hogy a gazdálkodás szabályozásának első időszakában ezen hiányok mielőbbi kiküszöbölésére irányult a figyelem. Megfelelő üzemtervek felállításával kapcsolatosan a területet s annak belső beosztását is megállapítani, a használatokat egyenlően elosztani, a felújítások időtartamának megrövidítésével jobb sűrűségű fiatalosokat nevelni, nemesebb fánemek elegyítésével a még mindig előnyben részesülő bükkből a területet elhódítani, kiterjedtebb mértékben alkalmazott tisztító és gyérítő vágásokkal életképesebb és jobb növekvésű állományokat nevelni voltak a beállítandó belterjesebb gazdálkodás elsősorban kitűzött feladatai.

Ekkor még mindig mereven ragaszkodnak a természetes felujulás érdekében szükségesnek látszó négy egymást követő vágásnak: a mag-, sötét-, világos- és végvágás alkalmazásához. A nemesebb lomb- és tűlevelű fáknek alátelepítéssel — fészekbe való vetés és ültetés — vagy a hézagos fiatalosok pótlásával iparkodnak tért biztosítani.

Azok a nehézségek, melyek az elegyetlen bükkállományoknak illetén való nemesebb fánemekkel, nevezetesen tölgygyel és fenyőfélékkel célzott átalakítása elé gördültek és azok az aránytalanul nagy költségek, melyeket a tisztító vágások felemésztettek, elsősorban is a fokozatos felújító vágások vázolt eljárásának módosítását vonták maguk után. A felújítás időtartamának megrövidítése végett, a mag-

és sötétvágás mellőzésével, a világos vágás állítottatott be és kellő felújulás után a lehetőség szerint egy évtizeden belül, a végvágás foganatosítása volt tervbe véve.

A használati fatömeg megállapításának alapja az 1874—78. években megejtett állománybecslés volt. Az 1878—1887-ig terjedő 10 éves időszakra évi 109.800 m^3 fő- és 14.500 m^3 előhasználati, összesen tehát 124.300 m^3 fatömeg volt használatra előírva.

Az évi használat azután fokozatosan emelkedett, úgy hogy 1908-ban már 155.000 m^3 fatömeg használtatott ki, mi az idős állományok szaporodásában leli magyarázatát és igazolását. Az egész Wienerwald faállománya korosztályokba foglalva, a legutóbbi három évtizedben a következő:

Év	Tisztás	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen : terület
		1—20	21—40	41—60	61—80	81—	
		éves	éves	éves	éves	éves	
		H e k t á r					
az egész területhez viszonyított százalékban							
1878	409·73 1·52	5618·4 20·86	4207·3 15·62	4281·9 15·90	4690·11 17·42	7722·9 28·6	26.939·5
1888	390·30 1·44	5302·3 19·56	4738·9 17·48	3708·5 13·68	5251·9 19·38	7714·0 28·46	27.106·8
1898	672·02 2·50	4790·0 17·81	4848·8 18·02	4255·2 15·82	4339·2 16·13	7994·9 29·72	26.899·8
1908	714·71 2·66	4352·7 16·19	4927·3 18·33	4656·3 17·33	3875·9 14·42	8352·2 31·07	26879·7
Szabályos áll. 5 éves elő- készítő idővel 1908-ban	1280·0 4·75	5119·9 19·05	5119·9 19·05	5119·9 19·05	5119·9 19·05	5119·9 19·05	26,879·7

A táblázatban foglalt adatokhoz megjegyzendő, hogy a tisztásoknak az 1908. évben való feltűnő megnövekedése nem a tulságos használat vagy elmulasztott felújítás következménye, hanem egy üzemrendezési rendelet utasításainak folyománya, mely a még teljesen fel nem ujult területrészeknek a tisztások közé való sorozását írja elő.

A táblázatban feltüntetett három évtized alatt a legidősebb korosztály az egész területhez viszonyított 28·68⁰/₀-nyi területe

31·07%-ra növekedett, mi élénk bizonyítéka a tartamos gazdálkodás utáni törekvés érvényesülésének és igazolja a kihasznált fatömeg növekedését is.

Viszont azonban nem célja a gazdaságnak az idős állományok okszerűtlen megtakarítása sem, mert az évi 136.000 m^3 fának kihasználására 265·71 *ha*-nyi előirányzott terület felel meg, a készletfőlőslegből tehát csupán 10 *ha*-nyi terület használtatik fel, mi a tartamos gazdaságot a jövőre is biztosítja. Az első korosztályú területnek növekvésével a fakészlet növekvése is lépést tart, mert az 1878. évi 6,087.000 m^3 -re becsült fatömeggel szemben az 1908. évi fatömeg 6,393.000 köbméter volt.

A tűlevelű fanemek 1878-ban a fakészletnek 24·6%-át, 1908-ban pedig már 32·9%-át tették ki. 1878-ban a tűlevelűek 5071·5 *ha*-t, vagy az összterületnek 18·83%-át foglalták el, 1908-ban pedig már 7553·51 *ha*, azaz az összterület 28·1%-a volt tűlevelűvel erdőszülve. Természetes, hogy a tűlevelűek térfoglalása a fiatalabb korosztályok javára esik, mert az előbb feltüntetett szaporodás mellett az idős állományok fenyőfatömege 19·3%-ról csupán 24·4%-ra emelkedett. A fenyőfélék részére meghódított 2480 *ha*-nyi terület-szaporodás mindenestre bizonyítéka annak, hogy az állományjavítás munkája szakadatlanul folyik, mit igazol az is, hogy a 30 éves időszak alatt mintegy 4500 *ha*-nyi redukált terület felujtására 21,624.000 csemete és 16,440 *kg* fenyőmag használtatott fel, de bizonyossága ez annak is, hogy a célbavett állományátalakítás elé sok akadály gördül.

Ezek a tapasztalatok arra vezettek, hogy a küszöbön álló üzemrendezési mű felülvizsgálása alkalmából az erdőhasználati szabályzatok módosíttassanak, nevezetesen a Wienerwald homokkővön álló állományaiban a fanem megválasztását illetőleg következő elvek érvényesüljenek:

A bükkállományok, anélkül azonban, hogy e fanem teljesen kiküszöböltetnék, általában véve apaszandók.

Azokban a bükkállományokban, melyekben elegendő csemetés van, az értékesebb fanemnek, nevezetesen a tölgynek és jegenyefenyőnek betelepítése a következő fordulóig elmarad, mert a bükkcsemetésnek csak részleges eltávolítása is igen nagy költséggel jár és nagyon nehezen fogatosítható. Az ilyen állományok letarolása

után a bükkfiatalos mindig megritkul annyira, hogy ezen hézagos fiatalost a termőhely szerint tölgy- vagy jegenyefenyővel lehet kiegészíteni. A csertölgy és gyertyán a jövőben nem lesz telepítendő. Azokon a termőhelyeken, melyek a tölgy tenyésztésének megfelelnek, tehát a déli és keleti oldalakon, a mélyedésekben s más alkalmas helyen, e fanem a bükk- és jegenyefenyő közé elegyítendő, mi sok helyütt természetes felujítás útján is történhetik. Főleg a Wienerwald előrészei, a purkersdorfi, tullnerbachi, kierlingi erdőgondnokságok egyes részei alkalmasak erre. Megfelelő helyeken a tölgygyel elegyesen egyes példányokban vörösfenyő is elegyíthető, a luczfenyő pedig kisebb hézagok kitöltésére használható.

A többi — tehát a tölgynek nem alkalmas — termőhelyen mindenütt jegenye- és luczfenyő telepítendő meg, ott pedig, hol ezek a fanemek sem tenyészthetők, az erdeifenyőnek kellene a tért biztosítani. A luczfenyő azokban az állományokban, melyeknek fahozama tengelyen szállítható el, egyenként — tehát nem fészkesen vagy csoportosan — elegyítendő, mert e fanem idő előtt megrevesedik s így mint előhasználati fatömeg az áterdölések alkalmával volna kitermelhető. Azokban az erdőrészekben, melyek fatömege usztatva lesz, tehát a Wienerwald hátsó részeiben, a luczfenyő kiterjedtebb mértékben elegyíthető jegenyefenyő közé. A legmagasabb kiemelkedéseken kizárólag jegenyefenyő volna telepítendő. Alkalmas termőhelyeken szálanként szil, kőris, feketediő és kísérletképen külföldi tűlevelűek is elegyíthetők.

A használatra vonatkozóan a következő elvek irányadók:

Azok az állományok, melyekben a jegenyefenyő az uralkodó fanem, vagy elegendő jegenyefenyő van jelen, a jegenyefenyő érdekében fokozatos felujító vágásmóddal használandók ki. Ajánlatosnak látszik ezen állományokat úgy használni, hogy a fatömeg 50—60%-nak kitermelése, fokozatos ritkítás és természetes betelepülés, vagy mesterséges alátelepítés után a végvágás mielőbb beállíttassék. Az állomány ritkításánál a bükknek eltávolítására és a jegenyefenyő megtelepítésére kell figyelemmel lenni s főleg a hibás és súlyos törzsek távolítandók el. Hogy a jegenyefenyő könnyen megtelepülhessen, magtermő években gondoskodni kell arról, hogy a talaj a mag befogadására alkalmassá tétessék. Ha a természetes, vagy az idejében alkalmazott mesterséges alátelepítés

nem sikerülne az előkészítésre kitűzött időszak alatt, akkor az állomány tarra vágandó és jegenyefenyővel, elegyesen luczczal és egyenként elegyítve vörösfenyővel, vagy a termőhely szerint más fanemmel ujitandó fel. Ugyanigy kezelendők azok az erdőrészek és állományok is, melyekben a tölgy telepítése van tervbe véve. A többi állomány, kivéve azokat a helyeket, hol a tarvágás veszélyes lehetne, kis kiterjedésű — pásztás — tarvágásokkal használandó. Ezen célból a vágássorozatok is szaporítandók.

Felujítási módokra vonatkozólag elvül a következők állítottak fel: A tölgy és jegenyefenyő alátelepítésével megkezdett kísérletek folytatandók. A fészkekbe való vetés helyett az ültetés alkalmasabbnak látszik. Azokban a természetes felujításra előkészített vágásokban, hol a kellőképen kiállított vágások daczára sem képződött elegendő jegenyefenyő-csemetés s nem remélhető, hogy 5 éven belül ilyen keletkezzék, a maggal, vagy csemetével való alátelepítéshez kell fordulni. A tarvágás útján kihasznált területek minden esetben csemeteültetéssel ujitandók fel, mely célból elegendő csemeteketről kell gondoskodni.

Az elsorolt gazdasági elvek mindenestre a tarvágásos használatnak kedveznek, de egyedül ez a használati mód látszik alkalmasnak arra, hogy a bükkből nemesebb fanemek számára elhódíttassék a talaj. A jövedelmezőség fokozása iránt támasztott jogos kíváncsolomnak is csak azáltal lehet a Wienerwald-ban eleget tenni, ha a bükk helyett értékesebb fát szolgáltató fanemeket telepítenek. A legnagyobb erőfeszítésbe került eddig is, hogy 100 éves vágásforduló mellett az 1875. évi 6.6%-nyi műfahozadékot 1908-ig 19.8%-ra tudták felemelni.

A faárak a községekhez közel fekvő erdőrészekben elég jók. Így a purkersdorfi erdőgondnokságban az utóbbi években

1 m ³ bükkhaszonfáért	18 K
1 „ tölgyhaszonfáért	29 „
1 „ fenyőhaszonfáért	18 „
1 ürm ³ tűzifáért	10 „

tőárat értek el.

„A Duna-ártéri szigeterdők felujtásáról.“

Irta: Lőfi Jenő, m. kir. főerdőmérnök.

Fenti czim alatt *Hamernyik* Béla szaktársam az E. L. 1913. évi XIX. füzetében cikket tesz közzé, melyben az apatini erdőhivatal és a lugosi erdőigazgatóság kerületében tett tapasztalatai alapján, — a szigeterdők főfajnemei: a fűz és nyár mesterséges dugványozás útján való felujtásának hátrányait és költséges voltát részletesen kimutatva, s azután az erdők jelenlegi korosztály- és állományviszonyait ismertetve, — arra a következtetésre jut, hogy: „az eddig e téren követett eljárás helyes nem volt, s ebből kifolyólag új módok beállításáról kell gondoskodnunk“.

Tovább a természetes felujtás előnyeinek ecsetelése után azt mondja, hogy: „Ártéri erdőink felujtását csak úgy látom biztosított-nak, ha a fűz- és nyárállományok az alább felsorolt gazdasági ténykedések alkalmazása mellett 1. tuskósarjakról, 2. magról való önmegtartózkodás útján ujtitatnak fel; a mesterséges ültetés vagy dugványozás pedig csupán a természetes felujtás hézagainak pótlására szorítkozik“.

Minthogy a H. által említett kerületekben magam is hosszabb időn át szolgáltam, s így alkalmam volt ez irányban tapasztalatokat szerezni, szükségesnek tartom nézetemet itt közölni, mert H. következtetéseinek legnagyobb részéhez hozzá nem járulhatok.

A gazdasági tervek a vágások félterületét természetes, félterületét pedig mesterséges uton való felujtásra írják elő. Ez az intézkedés azon a feltevésen alapult, hogy azok részben sarjrol, részben magról természetes uton felujulnak, de mert hosszas tapasztalatok azt bizonyították, hogy a természetes felujulás teljes mértékben soha sem következik be, a vágások bizonyos hányadát, rendszerint félterületét mesterséges erdősitésre kellett előírni. Időközben azután kiderült, hogy általánosságban, a fenforgó természeti viszonyok közt, még a fele területnek természetes uton való felujtása sem remélhető. A tuskók nagy része ugyanis ezekben a ritkás, elvéhédtt, nagyrészt korhadtt törzsű egyedekből képződött állományokban a vágás után évenként néha többször is beállt árvizek folytán megful, sarjadzásra képtelenné válik; s ha a többnyire tulmaganosan hagyott tuskók ki is hajtanak, a rajtuk kelet-

kező sarjak az alacsony fordulót is alig bírják ki, úgy hogy az ily módon való felujulás a jövőbeli állományok érdekében egyáltalán nem is kívánatos. A magról önmegtelenülés útján keletkező ujjulat volna tehát hivatva ilyen vágásterületeken a jövő állomány képzésére. De a tapasztalat ebben az irányban is azt mutatja, hogy míg a fűz és nyárnak H. által említett s a természet utmutatásaként követendő pl. felállított természetes megtelepülése a Duna medrében képződő porondolásokon igazán szép és kifogástalan erdőket szolgáltat, a magasabb fekvésű kihasználható erdőkben s általában erdőkben ilyen természetes megtelepülésre példa alig van, daczára annak, hogy a ritka záródású idősebb erdők közt igen sok és számbavehető kiterjedésű olyan terület található, amelyen semmiféle talajtakaró növényzet, cserje, szeder vagy fűnövés annak megtelepülését nem akadályozza. A szigetek belsejében ilyen természetes úton, magról keletkezett fiatalos (malátos) csakis ott található, ahol az erdő közt tisztás mélyedések vagy vízjárta régi Duna-medrek húzódnak végig s azonkívül az évenként elöntött területek vízparti szélein és a vontatóutakon, de már a nem vízállásos, egyenletes szintű, többé-kevésbé beárnyalt erdőkben számbavehető mértékben sohasem.

Az erdők gyakori bejárása és tanulmányozása közben ez a körülmény annak idején mindjárt feltűnt nekem. Magyarozatát csak abban találom, hogy a képződő porondolásokon és a szigetek belsejében levő vízjárta helyeken, mélyedésekben a fűz és nyár maghullatása idején beálló árvizek alkalmával a porondolást képző hordalék a maggal összekeveredve, tetemes mértékben, néha több centiméter vastag rétegben és a maggal ugyyszólván telítve, akadálytalanul rakódik le, ahol aztán a nap fényének és melegének teljes behatása alatt a beiszapolt számtalan sok magból keletkezik a kendersűrűségű ujjulat. Valószínű az is, hogy a magot a folyóvíz sodra legnagyobb mértékben ilyen helyekre hordja.

A magasabban és egyenletes szintben fekvő erdőkbe a lassabban folyó víz kevesebb hordalékot s valószínűleg kevesebb magot is visz be, mert annak jó részét a maggal együtt már a víz partjain lerakja, ahol egyrészt maga a part az árt megtöri, másrészt a talajtakaró növényzet azt mintegy megszűri. Igazolja ezt az a körülmény, hogy a szigeteknek az árral szemben álló partja,

azok belsejénél, a lerakódások folytán rendszeren magasabb szintű s hogy itt a nem omlós, megállapodott partszéleken és vontató-utakon gyakran látunk magról kelt malátosokat.

Az erdők belsejébe mindamellett bizonyára bejut annyi mag, amennyi az ott álló fák bőven hullatott magjával együtt a bevetényülésre feltétlenül elég volna s hogy az erdőkben malátosok még sem keletkeznek, azt egyrészt az itt lerakódó hordalék aránylag csekély voltának, de főleg a szóban forgó fanemek fényigényességének tulajdonitom, amelyeknek magja még a csekély sűrűségű fák gyenge árnyékában, egyéb talajtakaró növényzet hiányában sem kel ki, vagy ha itt-ott ki is kel, hamarosan elpusztul.

Az így keletkezett fiatalost egyébként a következő évi árvizek még a legkedvezőbb körülmények közt is gyakran tönkreteszik.

Az itt kifejtett tapasztalati tények nézetem szerint a H. által oly meggyőző érvekkel támogatott elméletet és javasolt felújítási módot teljesen meghiúsítják.

Az értekezésében felhozottak következtetéseül H. azt javasolja, hogy: „a felújítandó erdőterületek sertésekkel tömegesen legeltessenek oly célból, hogy az éhes sertéseknek ide-oda való járkálásával, bolyongásával, főleg pedig csigák, álczák, rovarok utáni turásával a talaj elvadulását okozó fű és gyomnövényzet annyira összeszaggattassék, kitisztíttassék és meglazíttassék, hogy ezáltal a talaj az odahordott és hullott magvak felvételére képes legyen“. Ehhez a javaslatához az E. L. 1913. évi XXII. füzetében ugyanezen cím alatt megjelent cikkében Kőfaluú Viktor szakértőnk fentartás nélkül hozzájárul, de a sertéslegeltetés mellett a juhokkal való legeltetést is célravezetőnek tartja.

A fűz és nyár természetes megtelepülésére, felújulására befolyással bíró, fennebb vázolt körülményekből önként következik, s ezt a tapasztalat is kétségbevonhatlanul igazolja, hogy számbavehető sikere a javasolt eljárásnak csak abban az esetben lehetne, hogyha a vágásterület a tatablakaró növényzettől teljesen megtisztítva, kellően meglazított talajjal állana készen a maghulláskor, tehát éppen abban az időben, amikor a magot hozó iszap és homokhordalékkal terhes árvizek a területet elborítják; mert

hogya a területen a galagonya, sárfűz és egyéb bokrok, vagy az ott levő gyomnövények a sertések, vagy juhok által teljesen összetiporva és tönkretéve, bár száraz állapotban is visszamaradnak, vagy maghulláskor már újabb hajtásaik vannak, úgy, hogy a talajt ezek csak némiképen is beárnyékolják, a felujulás a kívánt mértékben soha be nem állhat.

A sertéslegeltetés különben az apatini erdőhivatal kerületében már évek óta gyakorlatban van, de, hogy annak a felujításra nézve valamely kihatása volna, semmiféle adatot nem tudtam szerezni.

Az újabb porondolásokon természetes uton keletkezett malátosokra való hivatkozás teljesen téves. Mert ebben az esetben odahordott, nyár- és fűzmaggal bőven kevert termékeny iszapos és televényes homok a gyomoktól teljesen mentes, a terület a nap melege és a világosság behatásának akadálytalanul ki van téve; oly kedvező körülmények játszanak tehát itt közre, amilyeneket erdeinkben csakis a növényzet teljes kiirtása és a talajnak felszántása által érhetnénk el. Ez pedig a mesterséges dugványozásnál is költségesebb eljárás volna.

A mesterséges erdősitéseket tehát kisebb mértékre szorítani a mostani elvénhedt, korhadt törzsű egyedekből álló, ritkás erdőkben aligha lesz lehetséges, még abban az esetben is, hogy ha a jövőben tenyésztenő főfajok közül a nyár- és fűzfajokat tartanánk meg.

A fentebb kifejtettek alapján kétségbe kell vonnom H.-nek azt az állítását is, hogy: „a mostani középkorú, jóminőségű és kellő záródású erdők természetes felujítása arra az esetre, hogy ha a sarjhajtások képződését valamely káros természeti befolyás meggátolná, mivel az ily erdő talaja gaz- és gyommentes, magról való önmegtartóztatás útján feltétlenül biztosítva van“. Nem állítom ugyan, hogy kedvező körülmények közrejátszása esetén ily helyeken itt-ott némi sikert elérni egyáltalán nem lehet, de ha az önmegtartóztatásra kedvező idő és vizáradás közvetlenül a vágás után be nem áll, később az a hamar felferődő sarjak és gyomok árnyékában még szórványosan sem remélhető.

A Kőfalusi által felemlített azt a tényt, hogy a temesszigeti igényjogosultak által állandóan legeltetett területen — bizonyára igen kedvező körülmények közt — „a fűz és nyár a legelő marha szája alól is kendersűrű módon kel ki“, valamint az ebből levont

következtetéseket bizonyító erejűnek csak abban az esetben fogadhatnám el, hogyha megfelelő kiterjedésű — nemcsak pár □-öles — területen mutathatna be ilyen módon keletkezett és állandó legeltetés mellett felnőtt, kifogástalan minőségű állományokat.

A vágások felujtásánál egyébként kizárólag a természetes felujulásra támaszkodni, — még ha minden más körülményt figyelmen kívül is hagyhatnánk, — már csak a jövőben tenyésztendő fajokra való tekintetből sem lehet. Elvitázhatatlan tény ugyanis, hogy természetes úton főleg és tulnyomó mértékben a fűzfajok telepednek meg, míg a nyárfajok, — ha lehet is itt-ott ilyen módon létrejött elegendő nyárcsoportokat találni, — aránylag jóval kisebb mértékben, s akkor is többnyire annak kevésbé keresett, értéktelenebb fajai. A fűznek és ezeknek a nyárfajoknak ily mértékben való tenyésztése pedig — amint ezt Kőfalusi igen helyesen jegyzi meg — célunk nem lehet. A fűzfajoknak csak olyan mélyebb fekvésű, időnként vizállásos helyeken van létjogosultsága, ahol semmiféle más fa nem élhet, s ahol azok amellett, hogy némi — bár kevésbé értékes — faanyagot szolgáltatnak, egyuttal az árvizek hordalékának felfogása által az ilyen mélyedések talajának emelkedését elősegítik. Minden olyan helyről azonban, ahol más értékesebb fafajokkal sikerrel tenyészthetők, úgy a fűz, mint a korlátolt használhatósága, értéktelenebb nyárfajoknál előbb kiküszöbölendő, s nemesebb fafajokkal helyettesítendő volna.

Hamernyiknek és Kőfalusinak a tenyésztendő fafajokra vonatkozó kijelentéseire és javaslataira szintén volna több mondanivalóm, erre azonban közelebből egy más alkalommal fogok kiterjeszkedni. Itt még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a mesterséges dugványozások teljes sikertelenségére vonatkozó állítást alá nem írhatom. Mert amint az apatini erdőhivatal kerületében újabban is alkalmam volt meggyőződni, több helyen vannak régebbi dugványozásból keletkezett teljesen kifogástalan állományok. Hogy néha a dugványozás nem sikerült, annak oka, — a vadrágás, elemi csapások, árvizek stb. okozta károsítás mellett, — igen sok esetben a kivétel és az erre megkívántató eszközök hiányosságában s az alkalmazott dugványanyag meg nem felelő voltában keresendő. Ezt tapasztalataim alapján bátran állíthatom, valamint azt is, hogy ahol a dugványozás jó anyaggal helyesen történt, ott eredmény is van.

Az elmondottakból egyáltalán nem következik, hogy a javasolt felujítási módot teljesen elvetendőnek tartom, sőt magam is amellett vagyok, hogy azokon a mélyen fekvő vizállásos területeken, melyek kizárólag a fűz tenyésztésére alkalmasak, s ahol eredményre kilátás is van: ez irányban a kísérletek megtétessenek; az értéke-
sebb fanemek tenyésztésére alkalmas magasabb fekvésű területeken azonban — már csak a fanem-átalakítás szükségére való tekintettel is — csupán a mesterséges felujítást tartom célravezetőnek.

IRODALOM.

A könyvpiacon újabb termékei.

Béky Albert: Utmutatás erdei facsemeték nevelésére és az azokkal való bánásra. A m. k. földművelésügyi miniszter kiadványa. Budapest, 1913.

Dr. Böresök Andor: Törvény az osztatlan közös legelőkről (1913. évi X. törvénycikk). Budapest, 1913. Benkő Gyula cs. és kir. udvari könyvkereskedése. Ára 4 K.

Dr. Szilárd Ferencz: „Ébredés az erdőn“. (Dr. Szilárd Ferencz szépirodalmi hagyatékából kiszemelt tárczák.) A múlt évben tragikusan kimúlt munkatársunk emlékét megható módon örököltette meg a „Pátria“ irodalmi vállalat azzal a nemes cselekedetével, hogy dr. Szilárd Ferencz irodalmi hagyatékából kiszemelt tárczákat saját költségén kiadta, s elhatározta, hogy a könyv elárulásából befolyó jövedelemből emléket emel a sirjára.

Szebb emléket kőfaragó nem faraghat, szobrász örökösebb emléket nem állíthat, mint ezt ezeknek az irodalmi értékkel bíró kedves, közvetlen hangú elbeszéléseknek közrebocsátásával a „Pátria“ tette. Természetimádó nemes lelkét tisztán látjuk írásának minden sorából. Festő nem festheti oly élénk színekkel a természet hangulatos képeit, mint ahogy ezt Szilárd tollával ecseteli. A vadászkalandok, melyeket elmond, nem hasonlíthatók a megszokott dicsekvő vadászhistóriákhoz, hanem a nemes vadász minden szép tulajdonságát tükrözik vissza.

Pedig Szilárd hivatásszerűleg nem is szépirodalmi téren működött. Kiváló jogász elme, ritka képzettségű gazdasági szakíró

volt s így ezeket a szépirodalmi gyöngyöket is inkább saját lelkének gyönyörűségére irogatta, mert szükségét érezte annak, hogy a komoly, rideg munka után az ő kedves emlékei közé meneküljön. Az „*Ebredés az erdőn*” című kis tárczának csak néhány végső sorát iktatjuk ide „... amikor már annyira előhaladt a kikelet, hogy a hólegyek miriárdjai megjelennek és el is tűnnek. ...”

„Egy langyos permeteg elmossa őket, apró hulláikra kisüt a meleg napfény s akkor itt van a kikelet. A lejtőkön kisarjad az ibolya, a patak mentét arannyal szegi be a fakadó sás és mikor szállóra hanyatlik a tavaszi nap, megszólal a rigók szerelmes füttye, hegy-völgy fölött füttyülő szárnyaló zúg el a vonuló réczék csapatja s mikor elborul az alkonyi pir és megcsillan az esthajnali csillag, akkor felhangzik a vadászszívek édes zenéje: a szalonka pisszegő és kurrogó szava.”

Mi, kik az erdőt járjuk, mi tudjuk átérezni igazán ezt a bájt, ami ezekben az idézett sorokban is oly megkapóan nyilatkozik meg.

A mű ára 5 korona, megrendelhető a „Pátria” irod. vállalat és nyomdai részvénytársaságnál (Budapest, IX., Üllői-ut 25 sz.)

Tomasovszky Imre: *Az erdőaltiszt védkerületi teendői.* (Különlenyomat az Erdő 1912. és 1913. évi évfolyamaiból.) Budapest, 1913. Kapható a szerzőnél (Budapest, V., Zoltán-utca 16). Ára 1 K 50 f.

Dr. Tuzson János: *Utazásom az orosz pusztákon.* (Különlenyomat a Természettud. Közlöny 586. füzetéből.) Budapest, 1913.

Dr. Tuzson János: *Adatok Magyarország fosszilis flórájához.* (Különlenyomat a Magy. Kir. Földtani Intézet évkönyveinek XXI. kötetéből.)

Műszaki Naptár 1914. Alapította *Doletsko* Ferencz, szerkeszti *Mihályfi* József. Kiadja a „Pátria” r. t. Ára 4 K.

Köztelek Olesó Könyvtára. V. évfolyam, 7—8. füzet. *Molnár* István: *A gyümölcs értékesítése.* Ára 1 K.

9—10. füzet. *Balás* Károly és *Winkler* János: *Baromfibetegségek.* Ára 1 K 50 f.

11—12. füzet. *Groffits* Gábor: *Gazdasági építéset dióhéjban.* Ára 1 K.

Traité d'Entomologie forestière cím alatt *A. Barbey* tollából és a párisi *Berger-Levrault* cég (Rue des Beaux-Arts 5—7) kiadásá-

ban megjelent az első francia nyelvű kézikönyv, mely az *erdészeti rovarlánt* könnyen áttekinthető és czélszerű beosztásával, valamint a gyakorlat igényeinek teljesen megfelelő módon tárgyalja.

Az erdészeti rovarlánt jelentőségét ismertető rövid bevezetés után, szerző művének általános részében világos és könnyen érthető ábrák bemutatásával tömör, egyszerű irányban tárgyalja a rovarok boncztanát. A mű különleges részében az olvasó fanemek szerint megismeri mindazokat a rovarokat, melyek erdészeti károsok, még pedig olyan sorrendben, amint a rovarok életfeltételeiket a gyökérben, a törzs és ágak kérgében, a fa belsejében, a hajtásokban, a rügyekben, a levelekben, avagy végül a gyümölcsben lelik, miért is az érdeklődő bármely kérdésre a felvilágosítást könnyen és gyorsan megtalálja. Ezt a célt támogatja továbbá a műnek fenyőfélék és lombfélék, valamint az egyes alfajok szerinti tagozódása, a számos tetszetős és kifogástalan ábra és végül 8 drb. művészies színnyomatu tábla.

A munka támaszkodik francia, svájci, belga, német és osztrák szakmunkákra és a használt irodalom elősorolásában találkozunk mindazokkal, kiket az említett nemzetek hírneves rovarlánti szakírói gyanánt ismerünk. Szerző tulajdonképen svájci, ki tanulmányait a müncheni egyetemen végezte s ezért művét Dr. Pauly ottani egykori tanárának ajánlotta fel. (De Pottere.)

Almburgi Angerholzer Ferencz dr.: Das forstliche Ingenieurwesen II. B. Bau und Betrieb von Waldeisenbahnen. 150 ábrával, 5 műmelléklettel, 1 színes térképpel. Wien, 1913. Frich Vilmos kiadása. Ára füzve 9 K 60 f, kötve 10 K 80 f.

A német irodalomban eddig hiányzott az oly összefoglaló, de emellett eléggé kimerítő mű, amely a jelentőségben mindinkább nyerő erdei vasutakkal foglalkozik. Ezt a hiányt pótolja a szerző, akit a csusztatóutakat tárgyaló I. kötetéből már előnyösen ismerünk. Tömören, a gyakorlat igényének megfelelően tárgyalja az anyagot, mellőzve minden elméleti fejtegetést, úgy hogy művét az erdészeti irodalom értékes gyarapodásának tekinthetjük.

Auerochs György: Praktische Anleitung für das Projektieren und den Bau von Waldwegen. Berlin 1913. Parey Pál kiadása. 35 szövegábrával, 5 átnézettel és 3 táblával. Ára 3 K.

Dr. A. Hofmann: *Aus den Waldungen des fernen Ostens.* 94, részben színes ábrával, 55 műmellékkel és 3 térképpel. Wien, 1913. Frick Vilmos kiadása. Ára 14 K 40 f.

A szerző, Hofmann Amerigo cs. k. főerdőbiztos több éven át tartózkodott Japánban, mint meghívott tanára a tokyoi egyetemnek, annak a pályázatnak az alapján, amelyet annak idején mi is közzétettünk. Aki Japán, Formoza, Korea erdőgazdasági viszonyairól, az ottani lakosság életviszonyairól élénk leírást kíván, annak melegen ajánlhatjuk e művet, amelyet a kiadó is nagy gonddal állított ki.

Opletal József: *Das forstliche Transportwesen im Dienstbereiche der K. K. Direktion der Güter des Bukowinaer Griechisch-orientalischen Religionsfondes in Czernowitz.* Wien, 1913. A cs. kir. földművelésügyi minisztérium kiadványa. Bizományban Frick Vilmosnál. 90 táblával, külön kötetben.

KÜLÖNFÉLÉK.

A vágvölgyi kincstári tutajfa aprórészletekben való eladása. Ismeretes dolog fakereskedőink és faiparosaink előtt, hogy a kir. kincstár máramarosi rengeteg kiterjedésű erdőségeinek fenyőfatermését a 90-es évek végéig majdnem teljesen egy tömegben értékesítette s a nagymennyiségű fatömeg vevője a kincstári faanyagokra ráutalt alföldi faipari és kereskedelmi vállalatoknak ugyyszólván monopoliumszerű áron adta a kincstári fát tovább.

Az 1898. évtől kezdődőleg előbb néhány nagyobb csoportban, majd — immár egy évtized óta — tulnyomó részben egész apró, 1000 és 500 m^3 -es részletekben került a közel 300.000 m^3 kincstári fenyőfaanyag évről-évre eladásra.

Ennek az eljárásnak igen jelentős közgazdasági következményei lettek.

Az a körülmény, hogy a kincstár ekként minden évre biztosított favételi alkalmat s módot nyújtott ahhoz, hogy kisebb szükségletét bárki is közvetlenül beszerezhesse, a Tisza vidékén

egészséges fakereskedelmi törzs kialakulására, a fát földolgozó ipar nem várt kifejlődésére s mindezzel számos iparkodó egzisztencia boldogulására vezetett.

Manapság már az egész Alföldre, sőt mondhatjuk Magyarország keleti felére eseményszámba megy a máramarosi kincstári faárverések eredménye, mert kereskedőre, iparosra és magánerdőbirtokosra egyaránt ez a fokmérője a faárak alakulásának.

Ezekre a kedvező közgazdasági eredményekre és következményekre való tekintettel a kincstár — értesülésünk szerint — a Vág és Duna mentén levő fakereskedelmi vállalatok és fafeldolgozó ipartelepeknek is módot kíván nyújtani arra, hogy szükségletüknek legalább egy részét közvetlenül a termelő kir. kincstártól szerezhessék be s ezért a lipthútvári m. kir. főerdőhivatal faterméséből a folyó évi február hó 4-én mintegy 24.000 m^3 -t 10 részletben a Vág-menti rakodókon felmáglyázva, február hó 10-én pedig 27.000 m^3 -t 32, egyenként 500, illetve 1000 köbméteres részletben a lipthútvári rakodókon tutajba kötve bocsát eladásra. Ami tehát eddig egy tételben, egy vevőnek szerződésileg 5 évre volt eladva, az most évről-évre mintegy 40—50 részletben kerül eladásra.

Ugy értesülünk, hogy az értékesítés e módjának bevezetésével a kormánynak az is a célja, hogy az eljárás fokozatos fejlesztése mellett évről-évre nagyobb famennyiséget bocsásson ily módon értékesítésre, s ezzel módot nyújtson a felvidéki papirgyáraknak és más faipari vállalatoknak a favételre, de egyben lehetővé tegye azt is, hogy a Vág és a Duna mentén új feldolgozó telepek is létesüljenek.

Czélja továbbá, hogy a Duna-vidék, főképen pedig Budapest fő- és székváros építő iparán segítsenek, ennek a vidéknek fenyő-épületifa- és fűrészfűrészszükségletét a lehetőségig kielégítse s a közvetlen vételre alkalmat adjon.

Czélja végül, hogy a határszélről Magyarország belseje felé terelje a kincstár azt a fatermését, amely eddig javarészt nyersen az iparban bővelkedő szomszéd osztrák és német tartományokba került.

Ezekre az árverésekre ez uton is felhívjuk fakereskedőink s építő- és fát földolgozó iparvállalataink figyelmét.

Az erdősítési jutalmak kiosztása. A földmivelésügyi miniszter a kopár- és futóhomokterületeken az 1908. évben önként teljesített erdősítésekért a múlt év december havában ítélte oda a kitűzött jutalmakat és pedig:

1. a két — egyenként 1000 koronás — I. rendű nagyjutalmat a *cserii volt urbéreseknél* a Hont vármegyében, Cseri község határában 30·0 kat. holdon létesített, továbbá a *kisbárapáti volt urbéreseknél* a Somogy vármegyében, Kisbárapáti község határában 90·6 kat. holdon foganatosított erdősítésért;

2. a 800 koronás II. rendű nagyjutalmat a háromszékvármegyei Kovászna községnek a saját határában 33·0 kat. holdon létesített erdősítésért;

3. a két — egyenként 600 koronás — III. rendű nagyjutalmat *Micsura Imre* kisbirtokosnak a Trencsén vármegyében, Trencsénhosszmező község határában 62·0 kat. holdon létesített, továbbá a fogarasvármegyei *Otohán községnek* a saját határában 50·0 kat. holdon foganatosított erdősítésért;

4. a két — egyenként 500 koronás — I. rendű elismerő jutalmat a szebenvármegyei *Kakasfalva községnek* a saját határában 15·6 kat. holdon létesített, továbbá *Ráthonyi Ákosné szül. Borbély Erzsébet* birtokosnak a Heves vármegyében, Nagybátony község határában 12·0 kat. holdon foganatosított erdősítésért;

5. a három — egyenként 400 koronás — II. rendű elismerő jutalmat az *aszódi volt urbéreseknél* a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében, Aszód község határában 13·0 kat. holdon létesített, továbbá a szebenvármegyei *Orlát községnek* a saját határában 10·1 kat. holdon teljesített, végül *Stadel János* birtokosnak a Zala

500 év óta gyógyítanak csuizt, köszvényt, ischiast stb.

Trencsén-teplisz

radioaktiv kénes hőforrásaí és iszapfürdőí. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvizgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

vármegyében, Zalatárnok község határában 24·0 kat. holdon foganatosított erdősítésért;

6. a 300 koronás III. rendű elismerő jutalmat *Zoltán* István birtokosnak a Szabolcs vármegyében, Sényő község határában 7·0 kat. holdon teljesített erdősítésért.

A versenyben résztvevő nagybirtokosok, illetve testületek közül és pedig:

a „*Csikvármegyei Magánjavak*”-at kezelő igazgató tanács, a csikvármegyei Gyergyó-Békás és Gyergyó-Holló községek határában 196·1 kat.holdon létesített erdősítésért;

báró *Ragályi Balassa* Ferenczné szül. báró *Balassa* Emma nagybirtokos a Zemplén vármegyében, Alsógyertyán község határában 27·5 kat. holdon létesített erdősítésért;

gróf *Majláth* József nagybirtokos a Szabolcs vármegyében Ófehértó község határában 63·4 kat. holdon létesített erdősítésért, gróf *Eszterházy* Miklós Móricz nagybirtokos a Győr vármegyében, Gönyű község határában 27·6 kat. holdon létesített erdősítésért, özv. gróf *Forgách* Józsefné szül. báró *Révai* Sarolta nagybirtokos a Nógrád vármegyében Ipolyvarbó község határában 36·0 kat. holdon teljesített erdősítésért, gróf *Károlyi* József nagybirtokos a Szatmár vármegyében Szaniszló község határában 29·0 kat. holdon létesített erdősítésért, *Leveleki* Armin nagybirtokos a Szabolcs vármegyében Levelek község határában 35·0 kat. holdon létesített erdősítésért, özv. gróf *Vay* Ádámné szül. *Zichy* Mariette grófné nagybirtokos a Szabolcs vármegyében Vaja község határában 85·7 kat. holdon létesített erdősítésért, a *fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatósága* Fogaras vármegyében Alsó-Komána, Felső-Komána és Felső-Venicze községek határában 50·3 kat. holdon létesített erdősítésért, végül a *veszprémi fő- és székeskáptalan* a Veszprém vármegyében, a Futtas pusztá és Kádárta község határában 51·0 kat. holdon létesített erdősítésért — elismerésül — egy-egy hazai művész által készített festményt, szoborművet s illetőleg disztárgyat kaptak.

Ugyanezen alkalommal *Ganzaugh* Miklós alsógyertyáni lakos, urad. jószágkormányzó és *Deák* Dénes kovásznai községi jegyző az erdősítések létesítése körül kifejtett buzgalmukért a vármegye főispánja útján miniszteri elismerésben részesültek.

Azok az alkalmazottak pedig, akik a versenyre bocsátott erdősítések létesítése és gondozása körül érdemeket szereztek, szintén megfelelő pénzjutalomban részesültek, nevezetesen *Bodor Gábor* m. kir. erdőtanácsos 350 korona, *Fejér Kálmán* m. kir. erdőmérnök 500 korona, *Balogh Boldizsár* urad. főerdész 250 korona, *Tanka Sándor* kápt. erdész 200 korona, *Pompe Hugó* urad. főerdész 200 korona, *Erősdy Bálint*, *Györke István* m. kir. erdőmérnökök és *Faber Tódor*, *Antal László* m. kir. gazd. intéző együttesen 400 korona, *Nikl Kálmán* és *Wagenhuber Károly* urad. gazd. intézők egyenként 150—150 korona, *Felberbaum Mihály* urad. gazdatiszt 200 korona, *Mack Alajos* urad. körerdész és *Vay Adám* urad. ellenőr egyenként 150—150 korona, *Puskás Gyula* és *Horváth Ferenc* várm. urad. főerdőőrök egyenként 100—100 korona, *Végh Mihály*, *Plaszkonke Béla* urad. erdőőrök, *Borbáth András*, *Gyulai Ferencz*, *Stroia Irimia*, *Wenrich Mihály*, *Bahna Mihály* és *Szánthó Antal* járási erdőőrök, *Markó József* m. kir. erdőőr egyenként 80 korona, *Kovács Sándor*, *Urikovits*

PÜSTYÉN

ma már kettős fogalom

1. Hires iszapforrásai csusz-, köszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitűnően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szívbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

József, *Samó* József, *Sebők* János urad. erdőőrök, *Witwitzky* Albert és *Csibi* Lajos urad. erdőszolgák egyenként 60—60 korona, végül *Boda* János és *Dankis* János urad. mezőőrök egyenként 50—50 korona pénzjutalmat kaptak.

Eladó műszerek. Winkler-rendszerű tájolóműszer $\frac{1}{4}^0$ -os besztással, optikai távolságmérésre berendezve, de állvány és lécz nélkül; pantograf (farudakkal) és Alder-féle szálas planimeter (utóbbi száalai sérült állapotban) olcsón eladók. A műszerek az Országos Erdészeti Egyesületben megtekinthetők. Venni szándékozók forduljanak Kovács Sándor nyug. kir. járásbíróhoz, Csongrád.

Elszámolás a „Mensa Academica” czéljaira befolyt adományokról. A főiskolai Mensa Academica Egyesület elnöksége őszinte és hálás köszönetének kifejezésével ujabban a következő adományokat nyújtázza: Joerges Ágost 40 K, 1913. évi államszegély III. és IV. részlete 2000 K, Selmecz- és Bélabánya szab. kir. bányavárosok 1913. évi adományának II. részlete 100 K.

Az elnökség.

Halálozás. *Wisnyovszky* Ferencz m. kir. segéderdőmérnök mult hó 31-én 29 éves korában Budapesten, *Hagen* József, Frigyes főhercegi urad. erdőmérnök Dárdán baleset következtében ugyan-csak 29. életévében elhunyt. Béke hamvaikra!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Havas* József miniszteri tanácsosnak, a zágrábi erdőigazgatóság főnökének saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, az erdészeti közszolgálat terén sok éven át kifejtett hű és hasznos szolgálatai elismerésül, Ferencz-József-rendem középkeresztjét adományozom.

.. Kelt Bécsben, 1913. évi december hó 2-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ BURIÁN ISTVÁN s. k.

Ssemélyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Nickl Géza* és *Azór Alajos* főerdőőröknek, sok évi hű és hasznos szolgálatuk elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1913. évi november hó 8-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ BURIÁN ISTVÁN s. k.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Ő Császári és Apostoli Királyi Fel-ségének* Bécsben, 1913 évi december hó 22-én kelt legmagasabb engedélye alapján *Levitzy Albert* m. kir. főerdőtanácsost — sok évén át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett — saját kérelmére nyugalomba helyezte.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1913. évi december hóban.

A rövidítések magyarázata:

Az ákácza monografiája	Am.	A fenyőfélék fájának összehasonlító	
Alapítványi kamat	ak.	szövetetana	Fösz.
Alapítványi tőketörlesztés	att.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	H. F.
Áltiszti segélyalap	Asa.	Hirdetési díj az E. L.	hd.
Átutó bevétel	áb.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	Ehd.
Báró Bánffy D. alapítvány	BBa.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	ik.
Bedő Albert alapítvány	BAA.	Kedvezményes lapdíj	kld.
Bükküzifa romlása stb.	Btr.	Készpénzalapítvány	k. a.
Egyéb bevétel	Egy.	Külföldi fanemek tenyésztése	Kft.
Erdői facsemeték nevelése	Ecs.	Lakbér	lb.
Erdészeti Géptan	Egt.	Lapdíj (Erd. Lapok)	ld.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	EL.	Legelő-erdők berendezése	M. L.
Erdészeti Növénytan II. rész	Nvt. II.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	EOT.
Erdészeti rendeletek tára	Ert.	Népszerű növénytan	N. Nvt.
Erdészeti zsebnaptár	Npt.	Perköltség	Prk.
„Erdő” című lap	Eld.	Postaköltség	pk.
Erdőbecslés tan II. kiadás	Ebt.	Rendkívüli bevétel	rb.
Erdőőr	Eö.	Rendszeres növénytan I. R.	Rnt. I.
Erdőrendezéstan (Bel.)	Rz.	Szállaló Erdők Berendezése	Szeb.
Erdőrendezéstan (Fekete)	Rzf.	Tagsági díj	td.
Erzsébet királyné alapítvány	E. a.	Tangens-táblázatok	Tt.
Értékpapírok kamatai	Ék.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	Tla.
Értékezesek az erdőrendezés köréből	Ée.	Titkári nyugdíjalap	t. ny. a.
Fából készült cukor és alkohol	Fcza.	Tölgy és Tenyésztése	Töt.
		Wagner Károly alapítvány	WKA.

Antony Gyula npt. 4.—, pk. —30. Asbóth Mihály Eö. 6.—, pk. —55. Ajtay Sándor td. 4.—. Ajtay Jenő td. 16.—. Árvai urad. hd. 19.50. Bund Károly tnya. 26.—, td. 8.—. Boros János Eö. 6.—, pk. —55. Bosznia-Hercegovina hd. 40.19. Brausil Miksa td. 16.—. Biloveszky Béla td. 16.—. Börzsönyi Gyula Eö. 6.—, pk. —55. Besztercebányai püsp. urad. td. 16.—. Brassói áll. erdőhiv. npt. 12.—. Özv. Baltai Jánosné att. 22.—. Özv. Boksay Gusztávné att. 20.—. Borsiczky Ottó hd. 5.55, td. 16.—. Budapest főváros ak. 12.—. Bayer Ágost Prk. 21.—. Biró Zoltán td. 8.— és 8.—. Besenyi Ferencz npt. 3.—, pk. —32. Bokor Róbert att. 109.—. Bock László td. 1.—. Blattny Tibor td. 16.—. Béky Albert td. 28.—. Balogh György npt. 2.—, pk. —45. Bakkay József td. 16.—. Bóna Endre td. 4.—. Busik István npt. 2.—. Csikszentimrei közbirt. hd. 38.35. Csató Pál Eö. 6.—, pk. —12. Csikszeredai erdőhiv. npt. 48.—. Dénes Géza td. 16.—, pk. 80.—. Dianovszky Pál ak. 16.—. Doleschall Aladár td. 16.—. Dobronya község hd. 23.05. Deáky Károly npt. 3.—, pk. —45. Özv. Domokos Sándorné att. 20.—. Doroszlai Gábor td. 16.—. Divényi urad. Eö. 24.—, pk. —12. Dénes Zoltán td. 32.—. Dávid János npt. 10.—, pk. 1.—. Deák János npt. 2.—, pk. —30. Erdélyi r. k. status hd. 8.05. Erdélyi püsp. erdőhiv. hd. 24.85. Az Erdő című lapra 167.40. Földhitelintézet ék. 799. Fehértemplomi erdőgond. hd. 81.85. Fatermelők Orsz. Egyesülete td. 64.—. Dr. Fodor László td. 16.—. Füredi Ede npt. 2.—, pk. —45. Fábíán Béla npt. 6.—, pk. —72. Dr. Fráter László hd. 56.90. Fodor Lipót hd. 10.— és hd. 33.—. Firbas Adolf —. Főherceglaki főhercz. erdőfelügy. ld. 16.—. Fekete Zoltán ld. 11.—. Földmiv. min. ld. 57.40. Góró Ferencz npt. 2.—, pk. —45. Gál Ignác Eö. 6.—, pk. —55. Graef Károly

td. 16.—. György Albert hd. 33.40. Goldstein Jakab npt. 3.—. Gunesch Gottfried td. 16.—. Guttmann J. és társa hd. 151.20. Hilbrand Alajos Eő. 6.—, pk. —.55. Havas József kld. 6.—. Özv. Huszár Józsefné att. 20.—, ak. 13.—. Özv. Hajdu Józsefné att. 20.—, ak. 4.—. Hors János td. 16.—. Hinfner György td. 16.—. Hain Gusztáv npt. 6.—, pk. 1.—. Hohenlohe hgi urad. npt. 5.—, pk. —.55. Hammernyk Béla td. 32.—. Harkó Lajos td. 2.—. Honvédelmi min. ld. 12.70. Hajdu János npt. 2.45. Iftsits József td. 16.—. Ilosvay Dezső td. 16.—. Ipolysági adóhiv. hd. 12.75.—. Jurkovich János td. 16.—. Özv. Jenőffy Jenőné att. 20.—, ak. 2.—. Jánossy Pál td. 12.—. Korpona város hd. 34.75. Kalmár József Eő. 6.—, pk. —.55. Kolozsvári erdőig. npt. 78.—. H. Karácsony Sándor td. 16.—. Kirinyi Béla hd. 36.25. Kerpán János Eő. 6.—, pk. —.30. Sz. 1.50. Kónyi József npt. 2.—, pk. —.45. Karner S. hd. 21.85. Köpeczy Károly hd. 30.85. Özv. Krausz Gézané att. 20.—, ak. 7.—. Özv. Kern Györgyné att. 20.—, ak. 14.—. Özv. Kremitzky Aladárné att. 20.—, ak. 10.—. Koreny Gyula td. 16.—. Kövessi Antal td. 16.—. Kovács Aladár ak. 3.—, att. 3.—. Kapás János npt. 2.—, pk. —.45. Z. Knöpfler Károly npt. 2.—, pk. —.45. Kassa-oderbergi vasút hd. 91.95. Keiner Rezső td. 7.—. Karvas Emil td. 32.—. Kőfalussy Győző td. 16.—. Kleisner Károly ld. 4.—. Kovács János npt. 2.—, pk. —.45. Kriska Samu td. 16.—. Katz G. Am. 6.—. Képviselőház könyvtára ld. 14.40. Kőfalussy Győző td. 52.—. Kondor Vilmos npt. 2.—, pk. —.45. Libohorszky József tnya. 3.75. Lehoczky János lb. 60.— és 60.—. Lollok József áb. 1.—. Lippai főerdőhiv. hd. 25.45. Dr. Lukács Izsó td. 48.—. Lipkovics János npt. 2.—, pk. —.45. Özv. Ludmann Miksáné td. 13.22. Lengyel Viktor td. 16.—. Lotterhof Márton td. 8.—. Lipcsey László td. 6.— és 8.—. Langhammer János td. 16.—. Mamira József td. 16.—. Mátye Ferencz npt. 2.—, pk. —.45. Mühle Árpád npt. 3.—, pk. —.45. Machay Sylvester td. 20.—. Musinszky Ede td. 10.—. Majerszky Zoltán td. 12.—. Michalus Sándor ak. 16.—. Magasházy János npt. 3.—, pk. —.45. Navratil Gyula td. 8.—. Gárdonyi Nagy László td. 8.—. Neuhofer u. Sohn hd. 10.50. Oraviczián Elek npt. 2.—, pk. —.45. Ördög Ferencz npt. 2.—, pk. —.45. Pálffy Miklós hg. urad. hd. 7.35. Persián Iván lb. 53.54. Páska Simon Eő. 6.—, pk. —.55. Pálffy Mihály td. 128.—. Prekup Viktor npt. 2.10. Partos Gyula td. 16.—. Pilz Alfréd td. 16.—. Piller Péter npt. 2.—, pk. —.45. Özv. Pukács Antalné att. 20.—, ak. 1.—. Özv. Pruzsinszky Károlyné att. 20.—, ak. 5.—. Özv. Pásztohy Ernőné ak. 15.—. Papp Sándor Péter td. 6.—. Pájer István td. 32.—. Pécsi püsp. urad. hd. 18.25. Pataky József td. 7.—. Pascu Viktor td. 8.—. Pankovits Béla npt. 5.—, pk. —.45. Rhédey József td. 48.—. Rác Imre td. 16.—. Rónay György td. 30.—. Róth Gyula td. 16.—. Rónay Árpád npt. 3.—, pk. —.45. Szászmagyaros község hd. 39.85 és 26.65. Somogyi Ferencz td. 32.—, npt. 4.—, pk. —.55. Szvetelszky Géza td. 16.—. Schwarcz József hd. 7.02. Bárá Springer urad. hd. 15.55. Sárközi Zsigmond Eő. 12.—, pk. 1.—. P. Sántha Angelusz hd. 60.—. Sinkó András Eő. 6.—, pk. —.55. Szunyogszék község hd. 16.50. Özv. Steinhauz Józsefné att. 32.—, ak. 8.—. Szeniczky Gyula td. 62.—. Süteő Oszkár td. 16.—. Sziklay Lajos att. 20.—, ak. 32.—. Sággy Kálmán G. 5.—. Sebők Ernő td. 8.— és 31.—. Segesd község hd. 23.35. Spielhaupter György td. 16.—. Sándor Imre npt. 2.—, pk. —.45. Simonffy Gyula td. 16.—. Sztaniszlau Mihály Eő. 6.—, pk. —.55. Szeőts

Béla att. 20.—, ak. 13.—. Sipos Antal td. 16.—. Szalai Ernő td. 16.—. Schmidt József td. 16.—. Széphalom község hd. 21.55. Tarujfalui körjegyző hd. 54.20. Tótsóvári erdőhiv. hd. 42.90. Técsői elüljáróság hd. 38.05. Technológiai Iparmúzeum fősz. 25.—. Timók János td. 17.55, npt. 2.—, pk. —.45. Tomczala János npt. 3.—, pk. —.45, eb. 1.—. Török Ödön npt. 4.—, pk. —.55. Tóth Mihály áb. 1.50, npt. 2.—, pk. —.45. Törzs Arthur td. 8.—. Tanádi Emil td. 4.—. Tomasovszky Imre td. 10.—. Dr. Tuzson János WKa. 4.—. Tóth József Eö. 6.—, pk. —.85. Vinkovcei főerdőhiv. hd. 44.60, ld. 160.— Vajda Gyula td. 32.—, npt. 2.—, pk. —.50. Volczer Árpád td. 32.—. Wanyek Arnold npt. 2.—, pk. —.45. Waszner József td. 16.—. Wilde Ferencz npt. 2.—, pk. —.45. Winter Gusztáv npt. 2.—, pk. —.45. Gróf Wenckheim urad. hd. 25.75. Zágrábi erdőig. hd. 20.15, hd. 23.05, 15.25, ld. 256.—. Zuskin Ferencz att. 50.—. Gróf Zichy B. erdőfelügy. hd. 42.—. Özv. Zachar Gyuláné td. 16.—.

Az „Erdészeti Lapok“ 1914. évi II. füzetének HIRDETÉSEI.

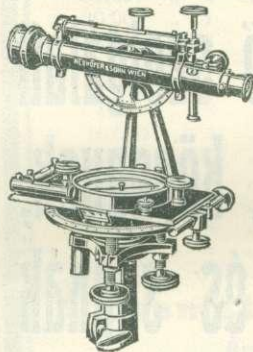
Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint a) faeladási hirdetéseknel 30 fillér, b) más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékelteknek.

**Aranyérem, párisi
világkiállítás 1900.**

(2. XII. 1.)

Egyetemes busszóra-műszereket és erdei-busszólákat

mérőasztalokat és távesőves vonalzókat, valamint mindennemű mérőeszközt készít a legjobb kivitel és legpontosabb rektifikáció biztosítása mellett

NEUHÖFER ÉS FIA

cs. és kir. udvari műszerészek

BÉCS, V., Hartmannngasse 5.

Az eredeti svéd növedékfurók főképviselete.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Minden közhasználatu műszer állandóan készletben van. Javítások és átalakítások — akkor is, ha a műszerek nem a mi gyárunkból származnak — legjobban és leggyorsabban eszközöltetnek. — Szállítás kívánatra magyar czégek útján is lehetséges.

PIEPER-féle „STOCKBÖLLER“

német birod. szab.

fatuskó robbantásához.

PIEPER ADOLF gyára, MOERS a. RHEIN.

(3. XII. 3.)

Peremartoni NAGY SÁNDOR

Erdőértékesítési és erdőmérnöki iroda,
Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 13. sz.

TELEFON: 50.

TELEFON: 50.

Erdőbirtokok, faállományok, erdei termékek értékesítése megbízás alapján. Adás-vételi szerződések, üzleti kötelevek felülbírálása. Erdőbecslések. Kihasználási tervek. Erdei és fűrészüzemek szakellenőrzése. Házi kezelések berendezése, ellenőrzése. Fakereskedelmi szakvélemény peres és perenkívüli ügyekben. Usanceok ismertetése. Calculatiók.

(1 - 10.)

Jegenyenyársorfák kivágására és részint épület-, másrészt tűzifának leendő feldolgozása végett erdei munkásokat keresünk. Munkadij megegyezés szerint. Jószágfelügyelőség, Balatonszentgyörgy.

(9. II. 2.)

Erdővédő szolgálati
egyenruhák, köpenyek,
bundák és sapkák

méret szerint, kitűnő minőségű
anyagból **olcsón** kaphatók

GUTMANN J. és TÁRSA cégénél
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 16.

Kérje 12. számú mintázott árjegyzékünket.

(5. XII. 2.)

ERDEI FACSEMETE

== 1913. évi tavaszi szállításra. ==

500.000	drb	2	éves luczfenyő, <i>Picea excelsa</i> , magonc	
500.000	"	3	" " " " " " " "	
20.000	"	3	" " " " " " " "	átiskolázott
3.000	"	3	kékfenyő, <i>Picea pungens glauca</i> , magonc	
1.800	"	3	" " " " " " " "	átiskolázott
14.000	"	2	vörösfenyő, <i>Larix europaea</i> , magonc	
2.000	"	3	" " " " " " " "	leptolepis, átiskolázott
200.000	"	2	jegenyefenyő, <i>Abies pectinata</i> , magonc	
1.000.000	"	2	feketefenyő, <i>Pinus austriaca</i> , magonc	
70.000	"	3	" " " " " " " "	
150.000	"	2	banksfenyő, <i>Pinus banksiana</i>	
1.100.000	"	1	kocsánytalan tölgy, <i>Quercus sessiliflora</i> , magonc	
200.000	"	2	" " " " " " " "	
500.000	"	1	kocsányos tölgy, <i>Quercus pedunculata</i>	
100.000	"	2	" " " " " " " "	
600.000	"	1	kőris <i>Fraxinus americana alba</i> , magonc	
600.000	"	2	" " " " " " " "	
20.000	"	1	" " " " " " " "	ornus, " "
30.000	"	3	" " " " " " " "	excelsior " "
1.000	"	3	szil, <i>Ulmus campestris</i> , magonc	
25.000	"	1	Eger, <i>Alnus glutinosa</i>	
4.000	"	2	" " " " " " " "	
10.000	"	1	" " " " " " " "	incana " "
2.000	"	2	" " " " " " " "	
900.000	"	1	ákác, <i>Robinia pseudoacacia</i> , magonc	
58.000	"	1	gledicsia, <i>Gleditsia triacanthos</i>	
35.000	"	2	" " " " " " " "	
7.000	"	4	Feketedió, <i>Juglans nigra</i> , suháng	
3.000	"	1	Juhar, <i>Acer pseudoplatanus</i> , magonc.	

A csemeték minősége elsőrendű.

Árjegyzéket kívánatra küld:

Junghans E. erdőgondnoksága,
Lankás (Lunkasprrie), posta Bihardobrozd (Dobrest)
Bihar megye.

(4. VII. 2.)

Tölgymű- és tűzifaárverési hirdetemény. A középföldi görög katolikus egyház (Kolozs megye, bánffyhungyadi járás) erdeje 1. és 2. osztágaiban 69 kat.hold területen található tölgyfa-tömegét, mely 5359 darab távirópóznára, 2497 m³ hasábtűzifára,

2157 m³ dorongtüzifára becsültetett, 1914. év február hó 4-én d. e. 10 órakor Bánffyhunyadi, a Vladeasa-bank helyiségében megtartandó, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a becsértéken felül legtöbbet ígérőnek el fogja adni.

Becsérték és kikiáltási ár 17.300 K, azaz tizenhétezerháromszáz korona.

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10%, azaz 1730 K, azaz egyezerhétszázharmincz korona.

A becslési munkálatok és az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők az egyházfelöljáróságnál és a bánffyhunyadi m. kir. járási erdőgondnokságnál.

Középföld, 1913. évi december hó 23-án.

Pop István
g. kath. lelkész.

(10. II. 2.)

Antal Joan
egyházgondnok.

AKnaszlatinai GYÖRGY ALBERT

okl. bányamérnök, ávt. nyug. főfelügyelő

irodája:

Budapest, I., Budafoki-ut 22. szám.

Sürgőnyczim: SZÉNÉRCZ BUDAPEST.

TELEFON: 130-95.

(6. XII. 2.)

ÉLŐ FÁCZÁN- KAKASOK ÉS TYUKOK

kisebb-nagyobb mennyiségben eladatnak.

:: Szállíthatók január—márczius hóban. ::

Megkeresések

Gróf Széchenyi uradalom erdészeti hivatalához

Marczali (Somogy megye).

(7. II. 2.)

FÖRSTER-KREIDE

MÜLLER ÁRMÍN
 vas- és fém-tömegeszközök gyára,
 erdészeti mérő- és jelzőeszközök

BUDAPEST, VI., CSÁNGÓ-UTCZA 3/a.

TELEFON 137—57.

Magy. kir. postatakarékpénztár-számla 26566.
 Cheque-számla a Központi Kereskedelmi és
 Iparbanknál.

KÜLÖNLEGESSÉG:
 szab. „Herkules“ vaskapcsok, talp-
 fák és egyéb fák repedése ellen.

Az egyetlen hazai ilyenmű vállalat, hol mindennemű erdészeti szerszámok jután/os áron központosítva vannak. Nincsen zavar a beszerzésnél, gyors és pontos kiszolgálás, versenyárak. — Számos m. kir. állami erdő-hivatal, járási erdőgondnokságok, városi és uradalmi erdőhivatal állandó szállítója. Tömeges elismerőlevél vevőktől.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

(8. XXIV. 2.)

Hirdetmény. 800 ezer darab nemes fűzdugvány megvételre kerestetik, melyek kora tavasszal volnának szállítandók.

(11)

M. kir. járási erdőgondnokság Medgyesen.

Faarverési hirdetmény. Az ugocsavármegyei Turterebes község gör. kath. egyház előljárósága Turterebesen a gör. kath. iskola tantermében 1914. évi január hó 22-én d. e. 10 órakor tartandó és írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja a gör. kath. lelkészi és tanítói erdő 6-8 kat. holdnyi területén tövön álló és 130-5 m³ tölgyműfára és 127 ürm³ tölgytüzi-fára felbecsült faanyagot.

Kikiáltási ár 2560 K; bánatpénz 260 K.

Kiszállítási határidő 1915. évi márczius 31.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok a turterebesi gör. kath. lelkésznel és a nagyszöllősi m. kir. járási erdőgondnokságnál tekinthetők meg.

Az „Ajánlat a turterebesi gör. kath. lelkészi és tanítói erdő fatömegeire” feliratu, bánatpénzzel ellátott és az egyházgondnokságnál benyújtandó ajánlatokban az eladásra kiirt összes fatömegért megajánlott összes tőár betűkkel és számokkal kétséget kizáró módon kiírandó és ajánlattevő kijelenteni köteles, hogy a részletes faeladási feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Turterebes, 1913. évi deczember hó 29-én.

(13)

Mosolygó József
gör. kath. lelkész.

Termelt tölgyhaszonfaeladás. 5412/1913. szám. — A dévai m. kir. erdőgondnokság „Tinikuz” nevű vágásában termelt 504·04 m^3 tölgyhaszonfa zárt írásbeli ajánlatok után fog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 22-én déli 12 óráig nyújtandók be a dévai m. kir. erdőgondnokságnál, ahol azok január 23-án, délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek alulírott erdőhivatalnál és a dévai kincstári erdőgondnokságnál tekinthetők meg.

Szászsebes, 1913. évi deczember hóban.

(12)

M. kir. erdőhivatal.

Gesztenye- és bükkfaeladási hirdetmény. 12/1914. sz. — Alulírott kir. erdőigazgatóságnál 1914. évi január hó 26-án d. e. 11 órakor, kizárólag írásbeli ajánlatok után az vranovinai kir. erdőgondnokság V. vágássorozatában kijelölt s 1762 m^3 bükk- és 10.798 m^3 gesztenyetörzsfatömegre becsült bükk- és gesztenyetörzsek kerülnek eladásra 26.763 K kikiáltási árral.

A részletes árverési és szerződési feltételek alulírott kir. erdőigazgatóságnál és a vranovinai erdőgondnokságnál (u. p. Topusko) megtekinthetők s kívánatra posta útján is megküldhetők.

Zágráb, 1914. évi január hóban.

(14)

Kir. erdőigazgatóság.

Termelt fenyőhaszonfaeladás. 131094/1913/I/B/1. F. M. sz. — A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületéhez tartozó vichodnai és szvarini m. kir. erdőgondnokságban az 1913. évben a kincstár által termelt és az 1914. évben a rakodókra kiszállítandó lucz- és jegenyefenyőműfát Lipitújvárott 1914. évi február hó 4-én d. e. tiz (10) órakor tiz (10) értékesítési csoportban nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján értékesítés alá fogja bocsátani.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb 1914. évi február hó 3-án d. u. 7 óráig nyújtandók be a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalnál.

A részletek csoportosítására, valamint a kikiáltási árakra vonatkozó bővebb felvilágosítást a lipitújvári m. kir. főerdőhivatal ad, ahol az általános árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok is megtekinthetők és beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi december hóban.

(15)

Földmivclésügyi miniszter.

Termelt erdeifenyőhaszonfaeladás. 131523/1913/I/B/1. sz. — A delnekakasfalvai m. kir. erdőgondnokság 8. tag 17. és 18. erdő-részletében kitérmelt 2963 darab, illetve 1832/37 tömörköbméter erdeifenyőhaszonfa zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál, ahol azok január hó 27-én, délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, kikiáltási árak, ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál megszerezhetők.

Budapest, 1913. évi december hóban.

(16)

M. kir. földmivclésügyi miniszter.

Termelt fenyőhaszonfaeladás. 131775/1913. sz. — A beszterczabányai és erdőbádonyi erdőgondnokságoknál termelt 2157/65 m³ fenyőépületi és műszerfa és 252 folyóméter fenyőrudfa, hat eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok 1914. évi január hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be Beszterczabányán a m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok 1914. évi január hó 27-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Árverési és eladási feltételek, a faanyagok csoportosításának és kikiáltási árainak részletes kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a beszerzésbányái erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1913. évi december hóban.

(17)

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Termelt tüzi-, épület- és műszerfaeladás. 7280/1913. sz. — A vinkovczei kir. főerdőhivatalnál 1914. évi január hó 22-én délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlatok elfogadásával nyilvános versenytárgyalásra kerül a jaminai és a nemczei kir. erdőgondnokságok kerületében rendes áterdőlés útján kitermelt következő faanyag:

I. A nemczei kir. erdőgondnokságnál.

„A” üzemosztály 3. vágássorozat Gradina nevű erdőrészben 50·43 kat. holdat kitevő területen, a tő mellett sarangolt 19 *ürm* II-od, 14 *ürm* III-ad osztályu gyertyán-, 10 *ürm* I-ső, 255·5 *ürm* II-od, 240·5 *ürm* III-ad osztályu kőris-, szil-, tölgy- és vadgyümölcs, 6 *ürm* I-ső, 5 *ürm* II-od, 2 *ürm* III-ad osztályu nyár-, összesen 552 ürméter tűzifa, továbbá a tőnél fekvő 20·01 *m*³ tölgy-, 0·82 *m*³ szil-, 2·89 *m*³ kőris-, összesen 23·72 *m*³ épületfa. Kikiáltási ár 1661 K 01 f.

II. A jaminai kir. erdőgondnokságnál.

„A” üzemosztály 4. és 5. vágássorozat Puk és Zseravinac nevű erdőrészeiben 92·69 kat. holdat kitevő területen, a tő mellett sarangolt 95 *ürm* I-ső, 187 *ürm* II-od, 124 *ürm* III-ad osztályu gyertyán-, 242 *ürm* I-ső, 398 *ürm* II-od, 184 *ürm* III-ad osztályu kőris-, szil-, tölgy- és vadgyümölcs-, összesen 1230 ürméter tűzifa. Kikiáltási ár 3315 K 30 f.

Bánatpénz mind a két csoportnál a kikiáltási ár 10 (tíz) százaléka.

A minden egyes csoportra külön-külön tett s borítékba zárt ajánlatok a versenytárgyalás napján annak megkezdése előtt, vagyis 10 óráig délelőtt nyújtandók be a vinkovczei kir. főerdőhivatal házipénztárához, ahol azután a főerdőhivatal tanácstermében nyilvánosan fognak felbontatni.

A versenytárgyalási s egyszersmind szerződési feltételek a vinkovcei kir. főerdőhivatalnál, a nemcei és a Morovicson székelő jaminai kir. erdőgondnokságnál díjmentesen szerezhetők be, ahol az épület- és műszerfa méretei is megtekinthetők.

Vinkovcze, 1914. évi január hóban.

(18)

Kir. főerdőhivatal.

Termelt fenyőhaszonfoglalás. 131545/1913. I/B/1. F. M. sz. — A lipthóujvári m. kir. főerdőhivatal a kerületéhez tartozó maluzsinai, oszadai m. kir. erdőgondnokságban az 1913. évben kitermelt és az 1914. év folyamán a kincstár által a rakodókra kiszállítandó lucz-, jegenye-, erdei- és vörösfenyőműfát 3 (három) csoportban, valamint a fenyőházai m. kir. erdőgondnokság kerületében az 1913—1915. években a kincstár által termelt, illetve termelendő és az 1914—16. években a rakodókra kiszállítandó lucz-, jegenye-, erdei- és vörösfenyőműfát az ottani villamos üzemű fűrészbérletével kapcsolatosan 1 (egy) csoportban Lipthóujvárt 1914. évi január hó 27-én d. e. 10 (tíz) órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján eladás alá bocsátja.

A szabályszerűen kiállítandó, zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 26-án délután 5 óráig nyújtandók be a lipthóujvári m. kir. főerdőhivatalnál.

A részletek csoportosítására, valamint a kikiáltási árakra vonatkozó bővebb felvilágosítást a lipthóujvári m. kir. főerdőhivatal ad, ahol az általános árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlap és borítékok is megtekinthetők és beszerezhetők.

Budapest, 1913-ban évi december hó.

(19)

Földmivelésügyi miniszter.

Pályázati hirdetmény. 60/1914. sz. — A lugosi m. kir. erdőigazgatóság pályázatot hirdet négy főerdőőri, egy erdőőri — kinevezés esetén öt erdőőri —, egy I. oszt. erdőlegényi — kinevezés esetén négy I. oszt. és négy II. oszt. erdőlegényi — állásra.

A pályázati kérvények 1914. évi február hó 28-ig az alulírott erdőigazgatósághoz nyújtandók be.

Részletes pályázati feltételek ugyanott díjlanul kaphatók.

Lugos, 1914. évi január hó 3-án.

(20)

M. kir. erdőigazgatóság.

Főerdészi állásra hitbizományi uradalomhoz pályázatot hirdet gróf Andrássy Sándor Homonnán. Fizetési igények pályázatba foglalandók. Főiskolai végzettség. Vadászathoz szakértelem megkívántatik. (21. II. 1.)

Termelt tűzifaeladás. 9343/1913. szám. — Az erdőbádonyi erdőgondnokságban termelt és tő mellett sarangolt 1420 ürm^3 bükk vegyes és 330 ürm^3 bükkdorongtűzifa zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 22-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdőigazgatóságnál, ahol azok 1914. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagot és a kikiáltási árat feltüntető kimutatás, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulirott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1914. évi január hóban.

(22)

M. kir. erdőigazgatóság.

Faeladási hirdetmény. 4994/1913. szám. — A szokolcsi volt urbéreses tulajdonát képező és Szentkereszt-Lazizsko község határában Kovácsova nevű erdejükben található 4071 drb. és 4165 K 40 f-re becsült lucz- és jegenyefenyő alulirott főszolgabíró hivatalos helyiségeiben Liptószentmiklóson (megyeház, földszint 14. számú szobában) folyó évi január hó 28-án d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor tartandó zárt írásbeli ajánlatok és szóbeli nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár a becsár, melyen alól az eladás meg nem történik; bánatpénz a becsár 10 $\frac{0}{10}$ -a.

Zárt írásbeli ajánlatok a bánatpénzzel együtt legkésőbb az árverés megkezdése előtt adhatók be.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a részletes becslés alulirott főszolgabíró hivatalos helyiségében (15. ajtószám) a dél-előtti hivatalos órákban megtekinthetők.

Liptószentmiklós, 1914. évi január hó 4-én.

(23)

Főszolgabíró.

Pályázat. 49/1914. sz. — A tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében nyugdíjazás folytán egy (1) főerdőőri és előléptetés esetén egy (1) erdőőri, illetve egy (1) I. osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot nyitattik.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettséget, az államerdészet szolgálatába ujonnan belépők ezenkívül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról, családi állapotukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket 1914. évi február hó 15-ig az alulírt erdőhivatalhoz nyújtásuk be.

Tótsóvár, 1914. évi január hó 6-án.

(24)

M. kir. erdőhivatal.

Faarverési hirdetmény. 153/1914. tan. sz. — Rózsahegy r. t. város 1914—1918. évekre esedékes és az 1914., 1915., 1916., 1917., 1918. évekre esedékes és az 1914., 1915., 1916., 1917., 1918. években a rendszeres gazdasági terv szerint megállapított évi részletekben is tarolandó összesen 331·7 kat. hold kiterjedésű erdővágásokban kiszámlált mintegy 67.402 drb. fenyőszálfára, kéreggel együtt mintegy 54.268 m^3 fenyőfatömegnek terület szerint tövön az erdőn való eladására az írásbeli árverés 1914. évi február hó 3-án délelőtt 11 órakor fog megtartatni a múlt évben megjelent lapszámban közölt feltételek szerint.

A városi műfűrész évi bére 5600, azaz ötezerhatszáz korona. Rózsahegy, 1914. évi január hó 3-án.

(25)

Króner Béla
polgármesterhelyettes.

Tölgyfaeladási hirdetmény. 247/1914. szám. — A vinkovczei kir. főerdőhivatalnál 1914. évi január hó 30-án délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlatok elfogadásával nyilvános versenytárgyalásra kerül:

1. A jaminai kir. erdőgondnokság „Vratiscna” nevű erdő-részeiben összesen 1431·647 m^3 tölgyfaanyag; kikiáltási ár 48.193 K.

2. A novagradiskai kir. erdőgondnokság „Prasnik“ nevű erdő-résében:

I. csoport: összesen 954·31 m^3 tölgyfaanyag; kikiáltási ár 35.854 K 06 f.

II. csoport: összesen 929·78 m^3 tölgyfaanyag; kikiáltási ár 33.040 K 87 f.

III. csoport: összesen 905·12 m^3 tölgyfaanyag; kikiáltási ár 31.445 K 82 f.

IV. csoport: összesen 1381·29 m^3 tölgyfaanyag; kikiáltási ár 46.905 K 07 f.

Bánatpénz mind az öt csoportnál a kikiáltási ár 10 (tíz) $\%$ -a.

Az ajánlatok csoportonként teendők, de egy ajánlatban több csoport faanyagára, vagy az összes faanyagra is tehető ajánlat és az ajánlatok zárt borítékban, a versenytárgyalás napján annak megkezdése előtt, vagyis 10 óráig délelőtt nyújtandók be a vinkovczi kir. főerdőhivatal pénztárához.

A részletes versenytárgyalási, valamint szerződési feltételek is a vinkovczi kir. főerdőhivatalnál, a novagradiskai és a Morovicson székelő jaminai kir. erdőgondnokságoknál tekinthetők meg s kívánnatra az érdeklődőknek meg is küldetnek.

(26)

Kir. főerdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. 18/914. sz. — A volt 13. számú román bánáti határőrezred vagyonközössége zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött versenytárgyalás és szükség esetén az ajánlatok felbontása után folytatólagosan nyilvános szóbeli árverés útján eladja a tulajdonát képező és a bisztravölgyi erdőgondnokság kezelése alatt álló „A“ gazdasági osztály I. vágássorozat III. tag 11. és 12. számú erdőrészeleiben kijelölt és megszámozott 634 darab gyertyánfatörzsekből kikerülő és 234 m^3 -re becsült haszonfarészeket. A köbméterenkénti kikiáltási ár 9 (kilencz) K, melyen alul az eladásra hirdetett fatömeg eladatni nem fog.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy a szabályszerűen kiállított és ivenként 1 K-ás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat a vagyonközösség erdőhivatalánál legkésőbb 1914. évi február hó 11-én délelőtti 10 óráig nyujtsák be. Az ajánlatokhoz 200 K bánatpénz

csatolandó, vagy az árverés előtt a vagyontársaság főpénztárába letétbe helyezendő.

Elkészt és utóajánlatok, valamint távirati uton tett, nemkülönben bánatpénz nélkül benyújtott ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A részletes eladási feltételek a vagyontársaság erdőhivatalánál Karánsebesen, valamint a bíztravölgyi erdőgondnokságánál Biszterén a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

*A fennállott 13. számú román
bánati határozat vagyontársasága.*

(27)

Faeladási hirdetmény. 1068/1913. sz. — Alulirott m. kir. járási erdőgondnokságnál 1914. évi február hó 9-én d. e. 9 órakor, kizárólag írásbeli ajánlatok után a következő fatömegek kerülnek eladásra és pedig:

1. Az „A” gazdasági osztály II. vágássorozat 7. tag 2. és 3/b erdőrészeiben 110·0 kat. holdon 3325 m^3 -re becsült tölgyhaszonfa 4072 $\ddot{u}rm^3$ -re becsült bükk- és tölgyelegytüzifatómeg 43.688 K kikiáltási árral.

2. A „B” gazdasági osztály I. vágássorozat 2. tag 21., 24. és 25., továbbá 6. tag 9., 10. és 11. erdőrészeiben 260·28 kat. holdon 5829 m^3 -re becsült tölgyhaszonfa- és 10.828 $\ddot{u}rm^3$ -re becsült tölgy- és büккеlegytüzifatómeg 110.461 K kikiáltási árral.

3. A „B” gazdasági osztály II. vágássorozat 1. tag 1., 2., 8/b és 9. erdőrész 190·0 kat. holdon 521 m^3 -re becsült tölgyhaszonfa és 35.320 $\ddot{u}rm^3$ -re becsült tölgy- és büккеlegytüzifatómeg 49.642 K kikiáltási árral.

4. A „D” gazdasági osztály 6. tag 1., 2., 3. és 10., továbbá 10. tag 2., 3. és 4/a erdőrész 470·96 kat. holdon 9895 m^3 -re becsült tölgyhaszonfa- és 16.904 $\ddot{u}rm^3$ -re becsült tölgy- és büккеlegytüzifatómeg 118.062 K kikiáltási árral; végül

5. az „F” gazdasági osztály 1. tag 2/b és 8. erdőrész, továbbá a 2. tag 2. és 8. erdőrész 270·7 kat. holdon 3655 m^3 -re becsült tölgyhaszonfa- és 2426 $\ddot{u}rm^3$ -re becsült tölgy- és büккеlegytüzifatómeg 36.232 K kikiáltási árral.

Bánatpénz mind az öt csoportnál a kikiáltási ár 10 (tiz) százaléka.

A minden egyes csoportra külön-külön tett s egyenként külön borítékba zárt ajánlatok a versenytárgyalás megkezdéséig, vagyis d. e. 9 óráig nyújtandók be alulírott m. kir. járási erdőgondnoksághoz, ahol a részletes árverési és szerződési feltételek is megtekinthetők s kívánatra a nevezett erdőgondnokság által meg is küldetnek.

Fehértemplom, 1914. évi január hó 1-én.

(28)

*Fehértemplom-ujmoldovai m. kir.
járási erdőgondnokság.*

Árverési hirdetmény. 4546/1913/VIII. szám. — Szászsebes város f. évi január hó 26-án (hétfőn) d. e. 10 órakor a városi üléstermében eladja:

1. Az 1914. évre eső rendes erdővágást a város közelében fekvő városi „Grosswald“-ban. Eladásra kerül 1085 drb. tölgyfa, melyek becslés szerint $858\cdot37\text{ m}^3$ haszon- és $581\cdot18\text{ m}^3$ tűzifát tartalmaznak. A becslés és kikiáltási ár 22.761 K 58 f, bánatpénz 2277 K.

2. A „Purkuretz“ nevű városi erdőrésznek 1907/1912-ig eső erdővágás magfáit. Ezek 430 drb. tölgyfa, melyek 184 m^3 haszon- és 754 m^3 tűzifát tartalmaznak. A becslés és kikiáltási ár 5490 K, bánatpénz 549 K.

Írásbeli, a szükséges bánatpénzzel felszerelt ajánlatok az árverés megkezdéseig fogadtnak el.

Az árverési és adásvételi szerződési feltételek a szászsebesi m. kir. járási erdőgondnokságnál, vagy a városi tanácsnál megtekinthetők.

Szászsebes, 1914. évi január hó 8-án.

(29)

A városi tanács.

Faeladási hirdetmény. A székelyszáldobosi közbirtokosság eladja Székelyszáldobos községhezánál 1914. év február hó 16-án délelőtt 11 órakor tartandó, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen:

1. Erdőfüle határában (Udvarhely vármegye) fekvő II. h. r. erdejéből eladásra engedélyezett 2440 kat. hold területen a 20 cm mellmagassági átmérőn felüli bükkfákat, amelynek fatömege 13.042 m^3

mű- és 16.390 m^3 tűzifára becsültetett, 26.750 korona kikiáltási ár mellett.

2. A község határában fekvő „A” üzemosztályban 34-ik sz. erdőrészlet 105·8 kat. holdján lévő és „A” és „B” üzemosztályban szórványosan kijelölt 2520 drb. tölgyfákat, amelyeknek fatömege 1962 m^3 mű- és 2267 m^3 tűzifára becsültetett, 43.463 K kikiáltási ár mellett.

Az ajánlatok 1. és 2-ra külön-külön adandók be.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Utó-, távirati ajánlatok nem fogadtatnak el.

Becsértéken alul a fakészlet eladatni nem fog. — Árverési és szerződési feltételek, valamint a becsüjegyzék Székelyszáldoboson a birtokosság elnökénél és Oklándon a m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Székelyszáldobos (Udvarhely vármegye), 1914-ik évi január hó 12-én.

(Vasuti állomás Ágostonfalva.)

(30)

Kolumbán Balázs

birtokossági elnök.

Termelt fenyőhaszonfaeladás. 10449/1914/I/B/1. szám. — Az óhegyi erdőgondnokságnak a Vág völgye felé hajló „A” üzemosztályában termelt s rakodókra hozott 3293·57 m^3 fenyőhaszonfa nyolcz eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok után fog eladatni.

Ajánlatok 1914. évi február hó 3-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok 1914. évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyag csoportosításáról és a kikiáltási árakról készített kimutatás, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi január hóban.

(31)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A legújabb NOBEL-féle veszély nélkül kezelhető ASTRALIT

nevű robbantóanyaggal való erdőirtások a kézi-
irtással szemben a következő előnyöket biztosítják:

A munkáló két harmadának megtakarítását. Hihetetlen kevesebb munkaerőt. Jelentősen kevesebb kiadást. Azonnal eketés, gyökermentes talajt, nem létezik többé eketés. Indjárt az első évben termést, mivel az ASTRALIT-tal való gyors robbantási munka következtében a tavaszi vetés ideje nem mulasztatik el. Nagyobb famennyiség termelést a gyökérfa kitermelése által. A gyökerek és tuskóinak előnyösebb értékesítést, mivel szállítható nagyságban hasítódik össze. Nagymérvű és mely talajlazítást.

A legújabb NOBEL-féle szabad. veszély nélkül kezelhető ASTRALIT

nevű robbantóanyag: a jelenkor elismert legjobb és leghatásosabb biztonsági robbantóanyaga. Bármely robbantási munkánál a legnagyobb megtakarítást eredményezi. Az ASTRALIT a legnagyobb előnnyel még a következő munkálatoknál is használható: talajjavításhoz, talajlazításhoz, szőlőforgatáshoz, gyümölcsfagödrök kirobbantására, a vizet át nem bozósító rétegek áttöréséhez stb. stb. Az ASTRALIT lökés, dörzsölés és tüzzel szemben érzéketlen, amiért is a **hatóság** által „veszély nélkül kezelhető” robbantóanyagnak lett minősítve, minek következtében a dinamitra nézve fennálló elővigyázati szabályok, a szállítás és raktározás szempontjából, az ASTRALIT-ra nem terjednek ki; a vasuton **teher- és gyorsárúként** is szállítható. Az ASTRALIT minden munkásnak a kezébe adható.

A DYNAMIT NOBEL R.-T., WIEN és POZSONYBAN

szívesen szolgál felvilágosításokkal és az ilyen munkákhoz díjmentesen küld robbantótechnikusokat, kik a munkásokat bevezetik. **Tájékoztatót** az ASTRALIT-ról és **UTMUTATÓT** a tuskóirtásról ingyen küld. (33. VI. 1.)

Fenyőtutajfaeladás (500 és 1000 m^3 -es részletekben). 10513/1914/I/B/1.sz. — A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal feketevági és teplicskai m. kir. erdőgondnokságaiban az 1913. évben kitermelt s az 1914. év folyamán Lipitújvárra letutajozandó mintegy 27.000 tm^3 lucz- és jegenyefenyőhaszonfa Lipitújvárott 1914. év február hó 10-én, zárt írásbeli ajánlatok alapján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson 500 (ötszáz) és 1000 (egyezer) m^3 -es részletekben el fog adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1914. évi február hó 9. (kilencedik) napján délután 7 (hét) óráig nyújtandók be a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok február hó 10-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

Az árverés tárgyát képező faanyagra, annak részletekre való beosztására és kikiáltási áaira vonatkozó részletes adatok, valamint az árverési és szerződési feltételek a lipitújvári m. kir. főerdőhivaltól megszerezhetők és Lipitszentmiklós, Rózsahegy, Ruttká,

Zsolna, Trencsén, Vágújhely, Galgóc, Szered, Vágsellye, Komárom, Párkányána, Esztergom és Vác városok, illetve községek elöljáróságainál megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatokhoz szükséges űrlapok és borítékok a lipótvárosi főerdőhivatalnál díjtalanul adatkak ki a jelentkezőknek.

Budapest, 1914. évi január hó 10-én.

(32)

Földmívelésügyi miniszter.

Az „Erdészeti Lapok“ 1914. évi II. füzetének tartalma:

	Oldal
<i>Borsiczky Ottó</i> : A bécsi erdő	67
<i>Lőfi Jenő</i> : A Duna-ártéri szigeterdők felujtásáról	79
IRODALOM. A könyvpiacz újabb termékei	84
KÜLÖNFÉLÉK. A vágvölgyi kincstári tutajfa apró részletekben való el- adása. — Erdősítési jutalmak kiosztása. — Eladó műszerek. — El- számolás a Mensa Academica céljaira befolyt adományokról. — Halálozás	87
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből	92
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1913. évi december hóban	94
HIRDETÉSEK	I—XVII

- RENDSZERES NÖVÉNYTAN. Irta: dr. Tuzson János. I. Általános rész és a virágtalan növények. Ára egyesületi tagoknak 8 K. Bolti ára 10 K.
- A FENYŐFÉLÉK FÁJÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ SZÖVETTANA. Irta: dr. Hollendonner Ferencz. Ára tagoknak 16 K, másoknak 25 K.
- A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K, másoknak 6 K.
- AZ ÁKÁCSFA MONOGRAFIÁJA. Irta: Vadas Jenő. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 6 K, másoknak 8 K.
- ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K; 4 K 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.
- MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1906. Ára tagoknak 20 K, nem tagoknak 40 K.
- ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. 1880—1889. (I—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892—5., 1899. (XIX.) 1901—3.: (XXI—XXIII.) évfolyam.
- Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.
- Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K 40 fill.
- Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.
- Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., másoknak 1 K.
- Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 50 f.
- Az 1908. évi XXVIII. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1909. évi XXIX. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1910. és 1911. évi (XXX. és XXXI.) évf. ára tagoknak 2 K, másoknak 4 K.
- Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.
- TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)
- A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K 80 fill., másoknak 6 K.
- HAZÁNK HÁZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.
- A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.
- A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára 1 K 20 fill., ill. 90 fill.
- ERDÉSZETI GEPTAN. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K, másoknak 5 K.
- FÁBÓL KÉSZÍTETT CZUKOR ÉS ALKOHOL. Irta: dr. Zemplén Géza. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 f küldendő be. Kapható az Eggenberger-féle könyvkereskedésben is. (Budapest, IV., Kecskeméti-u. 3.)
- NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. I. füzet. Spórák növények. Elfogyott II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok, tüllevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházas növények. Ára 3 K. Irta Fekete Lajos.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 12 K, ill. 9 K.

ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 4 K, ill. 3 K.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐBECSLÉSTAN. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8, ill. 6 K. Kapható Fekete Lajos min. tanácsosnál Selmeczbányán.

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.

A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő (Selmeczbánya). I. rész. 1. és 2. kötet: Középítéstan. Szer-egy kötet ára tagoknak 11 K 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépítéstan. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K.

ERDŐRENDEZÉSÜNK FEJLESZTÉSÉRŐL. Irta Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.). Ára 5 K, bérmentesítve 5 K 45 f.

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.). Ára 10 K bérmentesítve, ajánlva 10 K 55 f.

Egyébűtt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi miniszterium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.

A BUKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.

AZ ERDŐHASZNÁLTATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán).

ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.

ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K 40 f.

ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

GRAFOSZTATIKA ÉS VASSZERKEZETEK. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 8 K, másoknak 10 K. (Kapható ugyanott.)

BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott.) Ára 1 K.

ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K 20 fill. Megrendelhetők a földmivelésügyi miniszteriumnál Budapest.

TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendező-sége. (Jolsva, Gömör m.) Ára 2 K.

AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő. Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi miniszteriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2. szám.

A MAGYAR BIRODALOM FONTOSABB FÁSNÖVÉNYEINEK MAG- ÉS TERMÉSHATÁROZÓJA. Irta: Petricsek Adolf. Selmeczbánya, 1909. Joerges A. özv. és fia kiadása. Ára 1 K 60 f.

„A VADÁSZ-VIZSLA.” Gyakorlati útmutató a vizslanevelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. Irta: Stark Dezső főerdész. III. kiadás. Ára 2 K. Megrendelhető a „Patria” irodalmi vállalatnál, Budapest, Üllői-ut 25.

KEDVEZMÉNY. A dr. Herczel-féle fasor-szanatorium (Budapest, VII., Városligeti-fasor 9. sz.) vizgyógyintézetében az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 25% kedvezményben részesülnek. Kedvezményes jegyre szóló utalvány az egyesület titkári hivatala útján kapható.